

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrť leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računajo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 94.

Maribor, dne 11. avgusta 1911.

Letnik III.

Schönaichov odstop in razne intrige.

Zadnja leta so bili naši vojaški krogi čudno popustljivi napram Ogrom. V narodnem in gospodarskem oziru so se dajale Ogrom koncesije, ki so bile Avstrijcem nerazumljive. Krščansko-socialna delegacija v zadnjem državnem zboru je večkrat prišla na sled takim mahinacijam, ter jih vsaj kolikor toliko zabranila. Gospodarsko je bila vedno oškodovana Avstrija, v narodnem oziru pa je trpela takozvana enotnost armade. Sicer tudi mi ne razumemo, kako bi mogla enotnost trpeti, ako se vojaki komandirajo v materinem jeziku, toda da bi to pravico morali dobiti samo mongolski Mažari, to nam pa tudi ne gre v glavo.

Da so se mogle dogajati take reči, tega je bil kriv vojni minister baron Schönaich. Nasproti Ogrom se je hotel vzdržati nad vojsko s koncesijami, v Avstriji pa je imel najboljše zveze z judovskimi časnikarji in industrijalci. Njegovo stališče je bilo tako trdno, da si je ta židovski potomec baron Schönaich dovolil celo odkrito nastopiti proti prestolonasledniku Francu Ferdinandu. Ko se je blagoslovila v Trstu prva dreadnoughtka, ni hotel Schönaich v Trst, ker je cesarja zastopal prestolonaslednik. K otvoritvi strelnega poslopja v Hajmaskerju tudi ni hotel priti iz istega vzroka. Letos bi morali biti združeni manevri na vodi in na kopnem. Da bi vrgel prestolonasledniku poleno pod nogo, je predlagal baron Schönaich, naj ima sicer Franc Ferdinand vojaško nadkomando, vendar reprezentanco v imenu cesarja naj prevzame kateri drugi nadvojvoda.

Ta intriga je bila tako impertinentna, da je prestolonaslednik Franc Ferdinand šel v Ljubljano k cesarju ter zahteval odstranitev Schönaichove. Cesar je seveda izprevidel to potrebo in baron Schönaich bo moral kmalu iti. Sedaj pa še meče na vse strani polena, kakor pravcati židov. Nasproti Ogrom se pusti hvaliti kot prijatelj Mažarov, nasproti avstrijskim judom pa hujska, češ, da je branil armado pred klerikalnim vplivom prestolonaslednikov. Ob enem se obreguje tudi nad šefom generalnega štaba Conrad Hötendorfom in nad vodjem vojaške pisarne pre-

stolonaslednikov, Brošem. Rad bi, da bi šla z njim tudi ta dva moža, ki sta seveda v prvi vrsti opozarjala na kvarljivo Schönaichovo politiko. Zatrjuje se, da bo baron Schönaich še ta mesec moral ostaviti svoje mesto.

Nemški katoliki in mi.

V Mogunciji se je odigral grandiozen prizor 58. nemškega katoliškega shoda. Napravil je na vesoljno javnost velik vpliv. Nasprotniki so se že veselili, da vlada med nemškimi katoliki hud razpor, ki se bo pokazal tudi na katoliškem shodu. Toda ravno nasprotno se je zgodilo. Modro vodstvo shoda je znalo premestiti z občudovanja vredno spretnostjo vse težave in katoliški shod ni bil torišče za razpore, ampak navdušena manifestacija za edinost in nadaljnje skupno delo. Z razpravami o tesnem združenju katolikov proti koncentričnemu nastopu sovražnikov, o delavskem vprašanju, o socialno-političnem delovanju škofa Kettelerja, o Ljudskem društvu (Volksverein), ki se krasno razvija, o ljubezni in življenju, o rokodelskih varnostnih postavah, o našem obrtništvu in o še več drugih, se je začrtala pot za prihodnji čas, po kateri bo složno in edino korakala vsa mogočna katoliška četa v Nemčiji.

Mi Slovenci z nekako tiho žalostjo, da ne rečemo, z majhno zavistjo gledamo na potek katoliškega shoda v Mogunciji. Tudi mi smo nameravali svetu pokazati, kaj smo zadnje čase delali in dosegli, toda kolera nam je prečrtala naše načrte.

Nekaj posebnega smo mislili svetu pokazati, s čemur se tudi katoliki v Nemčiji še ne morejo ponášati: z velikansko mladeniško organizacijo. Lahko rečemo, da stojimo v tej stroki organizatoričnega dela na čelu vsem katoliškim narodom in strankam.

S čisto drugimi občutki gledamo mogunški shod z avstrijskega stališča. Sicer tudi mogunški shod ni bil nemško-poljski shod, ampak samo shod za nemški narod v Nemčiji, vendar zahtevajo naše avstrijske razmere ožjega stika med katoliškimi strujami različnih narodnosti. Avstrijski nemški shodi so postali malodane nemogoča stvar, ne toliko zaradi jezikovnih težav, ki se dajo pri dobri volji vendar tudi dovoljno za vse urediti, ampak zaradi needinosti med

katoliki samimi. Nemški katoliki se med seboj prepirajo, in v zadnjem času so se začeli tudi Čehi. Na eni strani je konzervativna struja, na drugi krščansko-socialna, in ti se med seboj prepirajo, kdo da je bolj katoliški, med tem pa žanjejo nasprotniki svoje vspehe, kakor pri zadnjih volitvah na Tirolskem (padeč Mayerja) in na Češkem (izguba vseh 7 mandatov!).

Trikrat srečni se smemo imenovati Slovenci, da vlada pri nas edinost in sloga, in da vse težave odločilni činitelji premagajo z ljubeznijo in modrostjo.

Katehetski sestanek v Zagrebu.

Zagreb, 9. avg.

1. dan (ponedeljek).

Došle slovenske katehete, 26 po številu, je pozdravil na kolodvoru predsednik pripravljalnega odbora dr. Čukac. Odgovoril mu je kanonik Kržič. Iz Štajerske so na shodu katehete: Kolenc, Lončarič, Pečnak, Šeško. Že prvi dan so si Slovenci izkusili znano hrvaško gostoljubnost.

2. dan (torek).

Ob 8. uri zjutraj je imel dr. Čukac sveto mašo, kateri je prisostvoval škof dr. Bauer, ki je bil potem tudi navzoč pri otvoritvi tečaja v veliki, lepo okrašeni šolski dvorani milosrdnih sester. Predsedstvo je prevzel kanonik dr. Suk.

Predavanje 1. točke sporeda: „Problemi psihologije djeteta“ se ni vršilo, ker je bil predavatelj dr. Cividini poklican nenadoma pod puško.

Prelepo je govoril o „Katehetu kot dušnem pastirju“ na ljudskih in posebno srednjih šolah g. dr. Jerše iz Ljubljane.

Belovarski profesor dr. Boršič je predaval o Marijinih kongregacijah na srednjih šolah (namen, ustanovitev, moderator napram šoli in napram kongregaciji).

Nato je bila živahna diskusija o obeh predavanjih, kjer se je zlasti razmotrivalo obhajilo otrok.

Popoldan so si Slovenci ogledovali mestne znamenitosti.

PODLISTEK.

Mala pevka

Ljudska igra s petjem v 5 dejanjih.

V roke sem dobil igro, ki sicer ni izvirna, ampak prirejena po neki stari igri, a sedaj popolnoma predelana za oder ter opremljena z ličnimi in lahki mi napevi. Ni moj namen, tukaj igro kritično presojati, trdim le z vsem prepričanjem, da je to res prava „ljudska“ igra, da bo povsod zelo ugajala našemu nepokvarjenemu ljudstvu, in da je posebno priporočljiva izobraževalnim društvom, ker je polna zlatih nauk. Kako krasno se slika tu zakonska zvestoba in do solz gniljiva otroška ljubezen! Čednost prejme svoje plačilo, hudobija zaslužen kazni. Posamezna dejanja pa so prepletena s tako mičnimi prizori, da morajo vzbuditi v srcu še tako brezčutnega gledalca najblažja čustva. Kratka vsebina igre je ta-le:

Jošt pl. Javorski živi s svojo blago ženo Ljudmilo prav srečno na svojem gradu. Kar prihruje sovražnik v deželo in Jošt mora v vojsko. Čez nekaj časa se polasti sovražnik tudi Javorskega gradu in v njem se naseli nek surov vojvoda. Ta je začel pa kmalu siliti v Joštovo ženo, naj se z njim poroči ter jo je zagotovil, da je Jošt v boju padel. Ljudmila pa se mu nikakor ne uda, ampak zbeži s pomočjo zvestega sluga, ki prevrne čoln, na katerem je prepehjal mater in njeno enoletno edino hči čez grajski potok, ter tako povzroči mnjenje, da ste se begunka potopili. Ljudmila pa zbeži z otrokom visoko gori v planine, kjer se živi s pomočjo zvestega služabnika z delom svojih rok.

Ko pa stari Jakob umre, prideta Ljudmila in njena hči Zalika, ki je med tem dorasla v zalo deklico kakih 12 let, v silno revščino in bedo. Preti jima vsled gladi strašna smrt. V največji sili ju najde neka pastirica, ki je iskala izgubljeno ovco, ter

svetuje Zaliki, naj gre z njo doli v vas, kjer bo pela pred hišami usmiljenih ljudi in služila tako sebi in materi kruh.

Isti dan, ko Zalika prvokrat poje pred kmečko hišo, pride ravno tje puščavnik Benko prosit milodarov, da bi mogel postreči nekemu imenitnemu gospodu, ki je prišel k njemu iskat tolažbe. Puščavniku se v srce usmili nežna deklica, zato gre takoj z njo k materi in tam izve, da je ta žalostna in uboga mati žena onega gospoda, ki je ves obupan prišel danes zarano k njemu, ker nikjer na svetu ne najde tolažbe radi bridke izgube ljubljene žene in dragega mu otroka.

In tako se Jošt in Ljudmila s posredovanjem puščavnika zopet najdeta, dasi sta že toliko let drug drugega objokovala in prištevata mrtvim.

Pripomnil bi še, da so v tej igri, kakor se že iz vsebine jasno vidi, mešane vloge in sicer je 5 moških, 4 ženske in 3 otroške. Vendar ni v celi knjigi prizora, da, niti besedice, ki bi bila količjak neprijetna tudi najbolj občutljivemu gledalcu. Scenerija ni težavna, tudi posebna oprava se ne zahteva. Le igralci morajo biti pevci, ker vsaki igralec nekaj poje, tako da bi celo igro lahko imenovali „ljudsko opereto.“ Kdor to res porabno igro želi, naj to brž naznači Slovenskemu katoliškemu izobraževalnemu društvu v Slovenski Bistrici, ki bo igro dalo tiskati, a le tedaj, če se naprej oglasi dovolj odjemalcev, da društvo ne bo imelo materijalne škode.

Črtice iz Filipinskih otokov.

Klima.

Ob zadostni gorkoti in mokroti je otočje Filipinsko jako rodovitno, kakor ravnine tako bregovi. Prideluje se na otokih različnih pridelkov. Jako pomembni pridelki so: hemp, kopra, sladkor, izvrsten tobak. To so glavni pridelki za izvoz. Prideluje se tudi mnogo riža, ampak tega se še vsako leto nekaj uvozi iz Kitajske in Japonskega. Kajti glavni živež prebivalcev je riž, zato se ga dosti porabi.

Prideluje se tudi za domače potrebe sladka koruza in krompir, kasava (naštilina, iz katere korenin se pridobiva tapioka), kava, kakao, gumi (drevni klij), svila in raznih vrst tropičnega sadja, kakor banane, pomaranče, pineapple ali ananas, kraljevsko jabelko, papajo in drugi sadi, ki mi sploh ni znano, kako bi jih imenoval po slovensko.

Po otokih je tudi še mnogo deviških gozdov, z izvrstnim lesom za opravo. Bambu raste skoraj po vseh otokih, ki je velike koristi za domačine, ki imajo navadno iz njega zgrajene hiše, a služi jim tudi za posodo, v kateri nosijo vodo, in rabijo ga še v razne druge svrhe.

Po tukajšnjih morjih se pridobiva raznovrstnih rib, ki se tudi izvažajo v manjši meri na Kitajsko. V Sulu-morju se pridobiva tudi dragocenih biserov, in razne polževine, iz katere se izdelujejo knofi ali gumbi.

Živalstvo in rudništvo.

Domače živali so: Karabao, lena žival temne barve in velikih rogov, ki prav radi živijo v vodi; čim večja je mlakuža, v kateri se valjajo, tem bolje se jim zdi. Filipinci splošno rabijo ta živinčeta pri delu, orjejo z njimi za riž itd. Imajo tudi nekaj vrst indijske in avstralske govede, male vrste konjev; tuintam se vidijo tudi ovce in koze.

Divje živali Filipinov so: Divje svinje, katerih je zelo veliko, divje mačke, jeleni, krokodili in na tisoče opic. Velikih divjih živali, kakor slonov, topirjev, orang-utangov (velike vrste opice, podobne gorilam), ki žive v sosedni bližnji Borneji, se na Filipinih ne nahaja. Dobi se tudi različnih vrst ptičev, divjih kokoši, golobov, papagajev itd. Razne golazni, kače in mrčes.

Rudništvo na Filipinih še ni posebno razvito. Pridobiva se v malem zlato, železo, baker, žveplo, cink in premog. Na rudniškem polju, kot pravijo, se kaže otokom še lepa bodočnost. Premog se sedaj uvažja iz Japonskega in Avstralije, pa upa se, da se ga bo pridelovalo doma toliko, da bo zadovoljilo domačim potrebam.

Zvečer je imel vseučiliški profesor dr. Golik v katoliškem kazinu aktualno predavanje „Znatnost majke u uzgoju.“ Tudi tega večera se je udeležil presvetli koadjutor.

3. dan (sreda).

Dopoldan so bila štiri predavanja v šolskih prostorih pri usmiljenkah.

Mestni učitelj V. Popovič je razpravljal o značaju in volji, dr. Dovrnič o psihološki metodi (koncentracija in asociacija idej), dr. Čukac o humanizmu, dr. Boršič o verski odgoji mladine v srednjih šolah.

Sledile so temperamentne diskusije katehetov in laikov.

Zvečer pride na vrsto A. Čadež.

Politični pregled.

Štajerski deželni zbor.

Pijeva korespondenca z dne 10. avgusta prinaša iz peresa slovenskega deželnega poslanca sledeče situacijsko poročilo:

Ker javnost s prepričanjem trdi, da se je spor med nemško-nacionalno večino štajerskega deželnega zbora in slovenskimi poslanci poravnal, moramo, da se merodajnih krogov ne bode varalo, odločno opozoriti na dejstvo, da se je situacija v štajerskem deželnem zboru le še poslabšala. Slovenski poslanci so šli deloma načelno z obstrukcijo v zadnji volilni boj. V hudem boju je Narodna stranka, ki je docela poražena, in štajercijanska stranka skušala dokazati ljudstvu, kako škodljiva je obstrukcija za Spodnji Štajer. To sredstvo nasprotnih strank ni izdalo ničesar; vsi kandidati S. L. S. so prodrli, kar pač jasno dokazuje, da je ljudstvo z obstrukcijo zadovoljno in da se poslancem ni treba bati, da se še nadalje poslužijo obstrukcije. Stališče slovenskih poslancev je torej v vprašanju obstrukcije po volilnih samih utrjeno.

Na Spodnjem Štajerskem je prebivalstvo razburjeno radi dvojne mere, s katero deluje deželna večina v docela gospodarskih zadevah nasproti slovenskim deželanom. Deželni odbor in Kmetijska družba so eksekutivni organi nemško-nacionalne večine. Slovensko ljudstvo bo moralo z vsemi sredstvi delovati na to, da se enkrat stori konec temu pristranskemu delovanju iz Grada z osnovitvijo kulturnega sveta za Spodnji Štajer. Razen tega glavnega vprašanja bode treba rešiti še celo vrsto drugih prepornih točk, potem bomo lahko še-le mislili na plodonosno delovanje v deželnem zboru. Pogajanja so otežkočena, ker namestniku Claryju radi raznih nespretnih korakov ne morejo slovenski zastopniki preveč zaupati. Predno se ne odstranijo te zapreke, ni niti misliti na delovanje v deželnem zboru. Slovensko ljudstvo zahteva na Štajerskem v gospodarskih in šolskih zadevah vse pravice vsaj v toliki meri, ko jih imajo že sedaj Nemci na Češkem.

Ogrska.

V ogrskem državnem zboru je položaj neizpremenjen. Petitione, poimenska glasovanja, predlogi za vpeljavo splošne, enake in tajne volilne pravice. Odkazanje peticij in predlogov odsekom, konec seje, — ker je potekel odmerjeni čas. (To je vse delo ogrskega parlamenta.)

Glavni pridelki.

Izvoz glavnih filipinskih pridelkov v zadnjih letih je bil kot sledi:

Hemp je na prvi vrsti; izvozilo se ga je za 169.614.437 dolarjev, od tega je bilo poslanega v Zedinjene države za 84.278.122 dolarjev, ostalo v Evropo. Na drugi vrsti je sladkor; izvozilo se ga je za 35.492.180 dolarjev, od tega je bilo poslanega v Zedinjene države za 8.107.316 dolarjev, ostalo v Evropo in druge dele. Nato sledi kobra, z izvozom v vrednosti za 33.050.039 dolarjev, katere je bilo poslano v Zedinjene države samo za 661.421 dolarjev, drugo v Evropo. Jako pomenljiv pridelek filipinski je tudi tobak; tobaka, smok in svačice se je izvozilo za 21.636.193 dolarjev, od tega je doseglo Zedinjene države samo za 186.996 dolarjev.

Hemp, toliko pomenljivi pridelek filipinski, je neke vrste konoplja, v Zedinjenih državah navadno zvana „manila fibre“, ali kratko „manila“, v Evropi pa je znana kot „manila hemp“. Hemp je rastlina, ki prav nič ni podobna naši konoplji; rekel bi, da je to sočnato drevo, od 10 do 15 čevljev visoko, ki je v obliki popolnoma podobno banani, tudi rodi sad kakor banana, toda manjši; ob koncu debela se razprostira jo veliki, zeleni, dolgi listi, ki eden od teh tukajšnjemu domačinu zadostuje za dežnik. Iz sočatnega debela se pridobiva imenovani hemp, iz katerega se izdelujejo najboljše vrvi na svetu. Pripravo, s katero se loči imenovani hemp od sočnate tvarine, je iznašel neki španski misijonar, in je še dandanes splošno v rabi.

Kokove palme.

Kokove palme krasijo skoraj slednji filipinski otok. To je zelo koristno in dobičkonosno drevo brez vej, od 70 do 90 čevljev visoko; le na koncu ob vrhu se razprostirajo od 15 do 20 čevljev dolge zelene veje, ob deblu med vejami pa rastejo znani kokovi orehi, katerih eno drevo obrodi 60—125 na leto. Ta oreh meri v premeru 8—12 palcev; površina je pokrita s kaka dva palca debelo mehko tvarino, pod to je kot kost trda lupina, ki jo tukajšnji domačini rabijo za sklede, žlice in podobno opravo; znotraj o-

Prepovedan obhod.

Kakor se poroča iz Olomuca, je mestna uprava kot politična oblast prepovedala slavnostni obhod, ki bi se imel vršiti ob priliki češkega katoliškega shoda.

Viničarski proces.

Kakor se poroča iz Pariza, je bilo mnogo obtožencev v takozvanem viničarskem procesu popolnoma oproščenih.

Ceško-nemška pravna pogajanja.

„Samostatnost“ prinaša vest, da prično začeti kom septembra češko-nemška pravna pogajanja.

Grof Karol Buquoy

je umrl dne 9. avgusta v starosti 57 let. Bil je načelnik kluba konzervativnega veleposestva v češkem deželnem zboru. Počojni je bil starejši brat bivšega poljedelskega ministra grofa Ferdinanda Buquoyja, ki je umrl v septembru leta 1909. Bil je nadporočnik v rezervi, tajni svetnik, komornik in dedni član gosposke zbornice. Še le letos je dobil pokojni grof K. Buquoy od cesarja red zlatega runa.

Bolgarija.

„Journal de Paris“ poroča iz Rima, da namestnik bolgarski car Ferdinand meseca novembra obiskati avstrijskega cesarja, nato pa italijansko kraljevo dvojico. — Spremlja ga bode ministrski predsednik Gešev.

Turčija.

Turška vlada je začela pogajanja z velesilami glede odstranitve tujih poštних uradov v Turčiji. — Angleški poslanik sir Gerard Lowther se je razgovarjal v tej zadevi s turškim poštним ministrom M. Stambulianom ter je izjavil, da bo Angleška takoj opustila svoje poštne urade v Turčiji, čim to store ob enem tuji druge države. V poštev pride pri tem v prvi vrsti Avstro-Ogrska, ki ima največ poštних uradov v Levanti. Turška vlada zatrjuje, da ji je dala Avstro-Ogrska povodom bosanske afere glede opustitve avstrijskih poštних uradov striktno obljubo.

Tyrdka Beckers na Angleškem je podpisala pogodbo s turško vlado, glasom katere se zaveže zgraditi za Turčijo prvi dreadnought s prostornino 23 tisoč ton, ki bo stal okroglo 50 mil. K.

Blagostanje v Španiji.

Španski vladi dela preglavice vedno bolj in bolj naraščajoče izseljevanje prebivalstva v tujino. Leta 1910 je zapustilo Španijo 50.000 oseb, ponajveč obrtnikov, da bi si drugje poiskali kruha in poljšo domovino. Bila pa so tudi že leta, ko je zapustilo Španijo 150—200.000 ljudi. Posledica tega izseljevanja je, da so nekatere pokrajine v severovzhodnem in jugozapadnem delu Španije popolnoma zapuščene. Samo lani se je izselilo v Severno Ameriko 21.418 moških in 7987 žensk. Izseljeniško gibanje je tudi vzrok, da je v dobi 1900 do 1910 prebivalstvo Španije naraslo le za 4,8%. Španija ima zdaj po lanskem štetju 19.504.000 prebivalcev; na 1 kv. m. torej le 39 ljudi.

Portugalsko.

Kdo bo predsednik portugalske republike? To je dnevno vprašanje na Portugalskem, med tem ko

krog te lupine je od ¼ do 1 palca debela, kot kuhano jajce bela srajca, imenovana kokovo meso, ki je užito in je del hrane za domačine; ostala votlina pa je napolnjena z jako zdravim voščem, večkrat imenovano kokovo mleko. Ta pijača je splošno priljubljena tudi med vojaki, ker je čista in zdrava in brez vsakih kužnih bacilov. Prodajajo jih nam domačini po dva za 5 sent. Meso orehovo, kadar se izloči od lupine in posuši, se imenuje kopra, katere se pridela toliko vsako leto na Filipinih, da se je izvozi na milijone v vrednosti na vse dele sveta; iz nje se iztiska olje, ki ga razen drugih stvari rabijo v veliki množini za izdelovanje mila. Tukajšnji domačini ga rabijo kot namizno olje, ki evrejo v njem banane, riž, ribe in še drugo.

Domačini pridobivajo iz kokovega drevesa dveh vrst opojni pijači, imenovani tuba in vino. S to pijačo se nekateri nezmerni vojaki prav grdo upijajo, kar je zdravju zelo škodljivo. Domačinom je prepovedano od vlade jo prodajati vojakom, vendar pa suha grla jo dobijo skrivaj.

Prebivalci Filipinov.

Velika večina filipinskega prebivalstva je malajskega plemena. Včasih jih tudi imenujejo „oceanske Mongolce“. Vendar pa živi na Filipinih v gorah notranjštine nekaterih otokov plemo, ki gotovo prav nič ni v sorodstvu z Malajci. To malo ljudstvo, imenovano po Tagalogu „Aeta“ ali „Ita“ (Španci so jih imenovali „Nigritos“, črnčki ali mali črnočrnci, z imenom, kot so še danes splošno znani Nigriti), so ene najmanjših vrst ljudi na svetu. Njih povprečna visokost znaša okrog 145 cm, ali približno toliko kot človeka belokožnega plemena, starega 12 let; njih lasje so volnjeni, mahu podobni, in tvorijo na njih glavah gosto kuščro; so velikih, lepo rjavih oči, širokega nosu in debelih ustnic; njih male postave so navadno lepo razvite.

Odkritje teh malih divjakov je vzbudilo med Španci mnogo zanimanja. Pisano je mnogo zgodnjih opisov o njih. Ze leta 1592 jih Padre (oče) Chirino, ki je prišel kot misijonar na otok Panay, opisuje pri svojih začetnih spisih kot sledi:

monarhisti še vedno ne mirujejo in se vrše dan za dnevom krvavi boji med republikanci in monarhisti. En del republikanske stranke je postavil za svojega kandidata za predsedniško mesto dr. Magalhaesa Lima proti sedanjemu provizoričnemu predsedniku dr. Bragi. Kandidaturo dr. Lima podpirajo stari republikanci, prostozidarji, karbonarji in prostomiselci, ter se sklicujejo na to, da je bil Lima že od nekdaj republikanec, cesar Braga o sebi ne more trditi, in da so bili načrti za oktobrsko revolucijo izdelani v njegovi hiši.

Kakor se poroča iz Lizbone, se je uprla velika množica kmečkega ljudstva proti inventarizaciji cerkva. Kmetje se zbirajo v četah; oboroženimi s puškami, kosami, srpi, palicami in raznim poljskim orožjem, da zabranijo vladnim uradnikom vhode v cerkve. Vlada je morala pozvati vojaško pomoč, da je bila v stanu izvršiti inventarski zapisnik. Prišlo je do krvavih spopadov. Vojaštvo je bilo prisiljeno streljati, nakar so tudi kmetje odgovorili s svojimi puškami. Končno se je posrečilo kmetom razkadi straže in udreti v cerkve. Vse uradnike in vojaštvo so kmetje pregnali iz cerkva. Mnogo oseb je ranjenih. Mrtvih je deset, 50 pa je težko ranjenih.

Bavarsko.

Princ-regent Luitpold bavarski je nevarno bolan. Njegovo zdravstveno stanje je opasno; vsak čas pričakujejo katastrofo. Nemški krogi se vznemirjajo nad tem, da ni najstarejši sin princ-regenta, princ Ludvik, pri svojem očetu.

Maroko.

Iz Berlina poročajo, da so se nemško-francoska pogajanja zopet precej zavlekla in bo trajalo še dolgo, predno bodo pogajanja končana.

Vojni minister je sklical vse vodje generalnih štabov francoske vojske na osemdnevne skupne konference v Pariz. Ta poziv vzbuja v vsi javnosti velikansko senzacijo.

Predsedstvo nemških socialnih demokratov je sklicalo v vsa večja nemška mesta manifestacijska zborovanja, na katerih bodo sprejeli protestno resolucijo proti nemški maroški politiki.

Glede maroškega vprašanja pravi „Daily Graphic“, da nova algesiraška konferenca Franciji gotovo ne prinese več uspehov, kakor jih more Francoska doseči brez konference potom dogovorne ureditve maroškega vprašanja med Nemčijo in Francosko, ker velesile očitno ne žele obnovitve maroške konference in se je tudi konštelacija od leta 1906 sem temeljito predrugačila. Pariški diplomatični krogi so mnenja, da je predpogoj vseh nadaljnjih pogajanj in dogovorov, da se urede maroške meje sporazumno z Nemčijo. V Parizu pa so mnenja, da morajo pri tej ureditvi sodelovati vse signatarne velesile.

Kakor smo že poročali, so zahtevali radikalni nemški poslanci sklicanje državnega zbora, vendar sedaj še ne more priti do tega, ker bi državni kancelar ne mogel dati nikakoršnih pojasnil v maroškem vprašanju. Vsaka njegova enunciacija bi mogla položaj le zamotati, ker bi izdala naklepe, ki še nikakor niso popolnoma dozoreli ter bi mogli izzvati le

Nigriti in Semangi.

Med Bisajasi na otoku Panay je tudi nekaj nigrov, toda niso tako temno-črni kot oni v Guineji ali afriški nigri, ob enem pa so tudi veliko manjši in pa vitkejših postav, toda po laseh in drugače so si zelo podobni. Oni so mnogo bolj boječi in divji kakor Bisajasi in drugi Filipinci; nimajo ne hiš, ne drugačnih bivališč, in se popolnoma nič ne bavijo z obdelovanjem zemlje. Živijo in potujejo v gorovju po gozdih naokrog, brez stališč, popolnoma brez obleke; živijo se od korenin, divjega sadja in divjačine, divjih svinj in opic; kadar kaj ubijejo, ostanejo na mestu le toliko časa, da jim zmanjka divjačine. Edino njih orožje so loki in pušice.

Nigritom popolnoma jednaki ljudje živijo v gorah osrčja Malajskega polotoka, v Aziji, ki jim imenujejo Semangs. Sodi se, da so zašli tja s Filipinov, še predno so se Malajci naselili v tiste kraje, ker pozneje bi jim bilo prodrati skozi močnejše pleme nemogoče. Zgodovine ti ljudje sploh nimajo in se ne ve, odkod in kako so prišli na Filipine. Sodi se, da so to prvi prebivalci Filipinov, ki so v davno preteklih časih živeli v obilnem številu kot edino pleme po Filipinih; ko se je pa začelo širiti številno malajsko pleme, katero prihaja, tako se sodi, iz znotranje jugovzhodne Azije, so se jeli od tam razvijati južno po Malajskem polotoku in nato jugovzhodno po rodovitnem otočju do Filipinov.

Mogoče je, da so ti Malajci našli te male Nigrite v zasedbi teh otokov in jih kot močnejše pleme z boljšim orožjem po nekaterih otokih popolnoma uničili, tako da se jih nahaja danes le še peščica v gorovju, po nekaterih otokih, kjer živijo v večini še danes divje. Njih začasno bivališče je streha iz trave in listov, ki jih varuje pred dežjem. Tudi imajo nekatere šege, ceremonije in plese ob času ženitve in pogrebov. Svoja telesa si krasijo s tem, da si zarežejo razne podobe po životu, prsih, križu in rokah, katere pustijo znamenja, ko se rane zacelijo. V laseh nosijo za lepoticje glavnike iz bambu in petelinova peresa.

viharne polemike. Meritorna obravnava onih točk, ki so med Nemčijo in Francosko sedaj na dnevnem redu, ni mogoča, ker se bodo vse te točke še izpreminjale.

Haiti.

Novi predsednik republike Haiti je general Leconte, ki si je večlet priporočil predsedništvo brez pravega boja. Eksekutivni urad je njegovemu protikandidatu, generalu Firminu, ki se je bil pripeljal iz Portorica, kratkoma prepovedal, stopiti na otok. — Sin bivšega predsednika Simona je došel v New-York ter prinesel s Haitija s seboj več ročnih kovčgov denarja.

Polet Orlov v Petrovče.

Na zadnjem obnem zboru zveze Orlov v Ljubljani se je na predlog brata V. Jeločnika, zvezinega načelnika, sklenilo, da se priredi leta 1911 poleg velikega manifestacijskega nastopa Orlov v Ljubljani tudi za Štajersko javna telovadba Orlov v večjem obsegu. Kot kraj za to se je odločilo Petrovče, ki je dejanski sedež delavnega in močnega Savinjskega Orla. Začetkom za majnik določena prireditve se je preložila na poznejši čas ter se sedaj konečno nastavlja na dne 10. septembra, na praznik Imena Marijinega. Prireditve je obvezna za vse štajerske Orle, vabljeni pa so in so tudi obljubili pomoč bližnji kranjski odseki. Zveza Orlov bo vse storila, da se bode prireditve vršila sijajno.

Ta prvi večji javni nastop Orlov na Štajerskem je velepomemben za vso Orlovo organizacijo na Štajerskem, posebej pa še za Savinjsko dolino.

Na Štajerskem je treba na vsak način Orlovo organizacijo ukrepiti in razširiti. Saj je poleg mladeniških Marijinih družb naš Orel tista organizacijska oblika, ki se je izkazala za najboljšo za naše fante. Na Kranjskem, kjer šteje Orel že četrto leto, je obrodila ta za duševno in telesno vzgojo moške mladine skrbeča organizacija že polno lepih sadov. Na Štajerskem se dosedaj Orel ni mogel tako krepko razviti, deloma ker je primanjkovalo tehnično izobraženih voditeljev, deloma pa so razvoj ovirali razni predsodki. Dne 10. septembra bode našim mladeničem in njihovim starišem dana priložnost, da vidijo, kaj znajo naši Orli, cvet naših mladeničev, in padli bodo marsikateri predsodki.

Ta dan pa bode tudi v resnem posvetovanju skušal dati podlago za nadaljni krepki razvoj Orla na Štajerskem. Na dnevnem redu bode zborovanje, k kateremu bodo povabljeni naši izkušeni organizatorji, ter zastopniki štajerskih mladeniških zvez. Na tem zborovanju, ki bo ob enem občni zbor Štajerske mladeniške zveze, bode prišlo v razgovor vprašanje, kako poskrbeti za štajerskega Orla tehnično izvežbanih voditeljev, pripravljen je referat o štajerskih okrožjih, ustanovila se bo Podzveza Orlov za Štajersko.

Posebej pa je pomembna ta prireditve za Sav. dolino. Ako si hočemo ta biser spodnještajerski ohraniti, ako hočemo zaježiti surovost in versko brezbržnost, ki se med našo moško mladino zlasti v bližini Celja in Žalca vedno bolj širi, moramo združiti vse naše fante v smotreno organizacijo Orla, ki jim daje duševno in telesno vzgojo, jih uči omike, pa tudi discipline, reda. — Našim savinjskim fantom bode 10. september podal tudi zadoščenje za vse neštete žalitve, ki jih morajo prenesti. Videli bodo ta dan, da niso osamljeni, dobili bodo novega veselja za Orla.

Torej na delo za 10. september! Naši Orli se naj pripravijo, da bo prvi skupni nastop sijajen, naša družva naj ta dan pošljejo vsaj enega ali pa dva zastopnika in če mogoče preloži svoje prireditve, da bode tudi udeležba od strani občinstva velika. V Ljubljano nam letos žal ni mogoče iti. Pa pohitimo v Petrovče, v štajersko Brezje; 10. september naj naše zbrane v Petrovčah vse prijatelje naših pridnih fantov, vse somišljenike! Na svidenje!

Raznoterosti.

Osebnost. Justično ministrstvo je imenovalo nadporočnika 7. lovskega bataljona Rudolfa Häuslerja za adjunkta v mariborski moški kaznilnici.

Iz pol. službe. Dr. Alfons Wessely, konceptni praktikant deželne namestnije v Celju, je prestavljen k okrajnemu glavarstvu v Slovenjgradec.

Za društvo sv. Marte v Gračcu se je nabralo na primiciji velečastitega gospoda Ivana Goleca v Polju 50 K. Vsem dobrotnikom Bog plačaj stoterno!

Katoliško narodno dijaštvo napreduje na vsej črti. Sedaj lahko poročamo o lepo uspelem sestanku katoliškega narodnega dijaštva v Istriji, ki se je vršil te dni. Tužna Istra se je začela probujati in upi na boljšo bodočnost vstajajo, ko vidimo mladino na delu.

G. Jelovška, živinorejskega nadzornika štajerskega napada zadnji „Narodni List“, ker ni hotel pohvaliti zadolžene šentjurske mlekarne in je postavil drugim kot vzgled. Če nima Jelovšek drugih napak na svoji vesti, bo pač lahko mirno spal.

Liberalcem za klobuk. Na drugem mestu pri našemo poročilo o sodnijski razpravi proti dr. Kukovcu, ki bo po teh vestih moral iti šest dni ričet pihat. Mislimo, da ni odveč, če svetujemo liberalcem, ki tako radi gustirajo razna obrekovanja o naših ljudeh, zlasti duhovnikih, naj si shranijo to za klobuk!

Osel in kozolec, to sta znamenji, ki se bosta blesteli od sedaj naprej v grbu liberalne stranke. — Kakoršna stranka, takšen njen grb.

Za povzdigo živinorejce. Poljedelsko ministrstvo je naznanilo gosposki zbornici, kako se je za leto 1910 razdelil takozvani 6milijonski živinorejski fond. Iz naznanila razvidimo, da je bil Slovenski Štajer hudo zapostavljen (bojimo se pa, da tudi letos ne bode nič boljše), čeprav se nihče ne more več izgovarjati, da iz slovenskega dela Štajerja ni nobene prošnje. Toda Kmetijska družba in deželni odbor ne gledata na potrebo slovenskih živinorejcev, ampak preiskujeta sedaj, če je na vsaki prošnji dovolj kolekov ali ne. To je sedaj najnovejšo opravilo slovenskega uradnika Kmetijske družbe.

Nepotreben strah. Ljubljanska „Sloga“ se boji za slovensko oliko, ker dr. Korošec v državnem zboru ni pustil svojega tovariša dr. Žitnika psovati s „Piaffe“, ampak je socialdemokratskega razžaljevalca krepko zavrnil. Radi pa verjamemo „Slogi“, da bi njen Ploj tega ne storil, ampak dustil mirno obsedeti grdo psokov na slovenskem duhovniku. Saj sedaj uprizarja ta list celo gonjo proti slovenskim duhovnikom in na uvodnem mestu pozivlja svoje čitatelje, naj ji vpošiljajo material za denunciacije proti duhovnikom — v spovednih zadevah!

Nestrpni Nemci. Kakor bi jim bilo vseeno, nešteto krat se usmešijo i naši Nemci, kakor tudi njihovi čedni bratci v rajhu. Te dni je izšla velika protestna nota, ki naroča slavnim policijskim direktorjem, da naj prepovejo češko slavnost v — Berlinu. Za Berlin se bojijo! — Seveda jih bodo „die Brüder im bedrohten Land“ proslavili kot „wackere und stramme Krieger.“ Pa pustimo jim nedolžno veselje in strah pred izgredi. Omenjena nota namreč naglašja v zadnjem členu, da se je bati izgredov med Čehi in Nemci. Kakor vidimo, so Nemci v svojem glavnem ozemlju že prišli do tega, da nas kot Slovane ne upoštevajo samo, ampak da se nas tudi boje. — Bratje širom lepe slovenske domovine, branimo svojo narodnost, čuvajmo lepoto slovenskega jezika, spoštujmo vero naših očetov in videli bomo vsepeh!

Glede cerkvenih orgelj. Da se orglje v cerkvi kolikor mogoče obvarujejo pred neznosno vročino, je treba sledeče vpoštevati: cerkev, oziroma tla kora, naj se večkrat na dan skrbno poškrabe in sicer pri zaprtih oknih. Okna naj bodo po noči in ne pri vročem dnevu odprta, in če mogoče na koro zakrita, posebno tam, kjer sijejo solčni žarki naravnost na orglje. V hudi vročini ni dobro orglje uglašati, kajti one bodo pri zelo vlažnem vremenu zopet razglašene. Najboljši čas za uglaševanje orgelj je mesec april, maj, ali pa september in oktober. Orglje z rorčki niso ob času suše tako občutljive, nego s starejšo konstrukcijo na vlake, posebno ako stoji tik zida, z mehovi na cerkvenem oboku. Tudi za oltarje, stole in spovednice bo ponočno prezračevanje več koristilo, nego ono pri vročem dnevu.

Občna pridobnina. Za volitev volilnih mož, katerim bode svoječasno voliti mesto temeljem par. 22 leg. cit. iz pridobinskih komisij redno, oziroma temeljem člena 14 štev. 10 izv. predpisa I pred časom izločenih udov in njihovih namestnikov, se sledeče odredi in sicer za:

davčni okraj	pripadnike davčne družbe	število volilnih mož	dan volitve	kraj in volilni prostor
Maribor	III. razred	2	12. sept.	Maribor
	IV. „	64	11. „	davčni urad
Sv. Lenart	II. „	1	12. „	Sv. Lenart
	IV. „	20	11. „	davčni urad
Slovenska Bistrica	III. „	2	12. „	Slovenska
	IV. „	23	11. „	Bi-trici

Volilni zapisniki so v dobi od dne 8. avgusta 1911 do dne volitve v za obveščanje s strankami odrejenih uradnih urah na vpogled in prepis v pisarni davčnega referata v Mariboru, oziroma pri c. kr. davčnem uradu v Sv. Lenartu v Slov. goricah in v Slov. Bistrici.

Sladkor se zopet podraži. Cena sladkorju se je zvišala za 1 K pri 100 kilogramih. Od začetka meseca julija do danes pomeni to podražanje za 6 kron pri 100 kg.

O tobaku nam prihajajo od raznih strani pritožbe. Predno so smodke in cigarete podražili, so obljubili, da bodo res cigarete dražje, a radi tega, da bode tudi kvaliteta boljša. Ali glej čuda, zakaj pa te pritožbe? Tobak je mnogo slabši. Nekdo je kupil v tobakarni paket za 44 h in ko je začel kaditi, mu je prišlo slabo, ker tobak je bil plesniv in je smrdel bo različnih duhovih, samo po tobaku ne. Vzemi Cigarillo in jo prereži, pade ti kup smeti v roke. Zadrževamo od finance, da tobak po trafikah preišče in starega proč vrže!

Štajersko.

Mariborske novice.

Vojaški balon smo videli v četrtek okoli pol 7. ure zjutraj. Priplul je od vzhoda; v višini kakih 600 metrov je plul preko Maribora proti Studencem ter je zavil čez Pohorje. V čolničku se je razložila ena oseba, skoro gotovo kak častnik; ni pa izključeno, da bi ne bila v balonu še dva vojak, ker se ju si-

cer ni videlo tako razločno, kakor častnika, ventdar pa so vidljivi znaki to potrjevali. Ko je bil balon nekako nad Teznom, se je najbrže hotel izkrcati, ker je spustil vrv proti zemlji. Pozneje pa se je dvignil višje in potegnil vrv nazaj. Balon je plul po poročilih opazovalcev onstran Pohorja baje proti Savinjski dolini. Nenavadna prikazen je vzbudila vsestransko zanimanje.

Tiskarna sv. Cirila bo kmalu vsa predelana. Zunaj in znotraj bo imela vse drugačno lice. Papirna trgovina bo dobila modern portal. Zadruga zveza se preseli tudi v tiskarno. Sedaj je pri nas prav živahno, polno delavcev in temu primerno vse narobe.

Mariborsko pokopališčno vprašanje, o katerem smo poročali, da je že rešeno, se utegne zopet zavleči in obetajo se nove težkoče. Kakor čujemo, so pri kopanju na začrti omenjenem zemljišču za Teznom prišli v 3 m globočine do vode. Če se ta vest potrdi, potem bi bil seveda ves trud raznih komisij zaman in bili bi tam, kjer v pričetku.

Umrla je gospa profesorja Spintreja na učiteljsku.

Prezidava. Nekdanjo Lambrechtovo tovarno predelujejo v hišo za stanovanja.

Maribor ima 12.000 Slovencev. V Lipskem je izšel nek Mayerjev vodnik za alpiniste pod naslovom „Deutsche Alpen.“ V njem beremo v popisu mesta Maribor, da ima isto 31.000 prebivalcev, izmed katerih je 12.000 Slovencev! Beležimo.

Celjske novice.

Zena rešila otroku življenje. Te dni se je šel desetleten deček kopat v Savinjo, ne da bi znal plavati. Šel je pri drugem železniškem mostu v vodo, ki je tukaj precej globoka. Kmalu se je začel potapljati in je bil v nevarnosti, da utone. Soproga nekega knjigovodje, Marija Končan, je brez pomisleka skočila za otrokom. Tudi zanjo je bilo nevarno, še tem bolj, ker se je deček oklenil njenih nog, tako da je komaj plavala. Vendar je s pomočjo čevljarjeve soproge Mornove srečno izvršila rešitev in spravila otroka na suho.

S tiralico zasleduje c. kr. okrožna sodnija v Celju ubeglega bivšega rogaškega občinskega tajnika J. Živnyja.

Iz sodne dvorane.

Dr. Vekoslav Kukovec.

O liberalnem generalu dr. Kukovcu se berejo v zadnjih dneh kaj pikantne novice v časopisju. Čeprav smo odločni nasprotniki liberalnega voditelja in njegove stranke in čeprav bi bili dolžni nastopiti z vso silo proti možu, ki vlačil v blato vse slovensko ljudstvo in njegove voditelje, beležimo vendar danes samo glasove raznih listov. Da se nam ne bo očitalo ne- lojalnosti, prinašamo najprvo, kar piše „Nar. List“ od dne 10. t. m. k tej aferi:

„Napadi na osebno čast deželnega poslanca dr. V. Kukovca. Zgodilo se je, da je celjska mestna policija na podlagi navedbe nekega celjskega Nemca osumila gospoda dr. V. Kukovca, odvetnika in dež. poslanca, da bi se bil zakrivil prestopka zoper pravno. Dr. Kukovec je vložil proti obrekovanju tožbe. Zdaj se je začelo pusto obrekovanje gospoda dr. Kukovca tudi po nemških in slovenskih klerikalnih listih. V resnih krogih uživa gospod dr. Kukovec neomejeno zaupanje. Dr. Kukovec odločno zanika trditve policije. Vsled izrecne želje gospoda dr. Kukovca se naš list ne bode v to vprašanje kljub izzivanju drugih listov nič vtikal in hoče gospod dr. Kukovec čisto sam dognati to osebno zadevo. Kolikor čujemo, politični krogi nameravajo izraziti v ti zadevi nasproti gospodu dr. Kukovcu nedvomljivo svoje stališče.“

Nismo prijatelji „Narodnega Lista“, njegovim zavitim in tendencioznim poročilom nismo še nikdar verjeli in zaupali, toda da se nam ne bo očitalo, da naš boj proti liberalcem ni načelen, ampak samo o-seben, zato pričujemo najprvo pojasnilo „Narodnega Lista.“ Temu nasproti pa vedo poročati razni graški in drugi listi sledeče:

„Voditelja štajerske liberalne stranke, deželne-ga poslanca in advokata dr. Vekoslava Kukovca je zadela težek udarec usode. Postavili so ga namreč nedavno pod odtožnico, ki ga dolži, da so ga nedavno v večernem mraku blizu ceste zasačili na nekem travniku pri poslu, ki je sicer za ohranitev človeškega rodu zelo važen, se pa v civilizirani Evropi godi navadno za gardinami. V torek se je vršila pred okrožnim sodiščem v Celju zoper dr. Kukovca in njegovo soobtoženko obravnava zaradi prestopa zoper javno pravno. Dr. Kukovec so, upoštevajoč olajševalne okoliščine, obsodili na šest dni aresta z enim post-nim dnem, gospodično pa na pet dni.“

Kot vestni žurnalisti beležimo tudi te glasove. Vemo sicer, kako bi padli liberalci po nas, če bi se čitalo kaj sličnega o kakem našem človeku, posebno še voditelju. Le predobro nam je v spominu, kako so ravno dr. Kukovčevi listi že nešteto krat grdo blati našo stranko radi raznih čenč in podlih obrekovanj. Mi smo lojalnejši in dostojnejši. Tudi ta tako vabljiva prilika nas ne bo zvalila, da bi zabredli na pota neopravičenih osebnih napadov. Vsa zadeva naj se normalno razvije. Mi lahko mirno čakamo, bržčas lažje kot liberalci s svojim generalom.

Zahtevajte v gostilnah katoliško-narodne liste Straža in Slov. Gosp.

Ptujske novice.

Ptuj. Liberalci uganjajo pri vprašanju kanala za elektrarno „Petovia“ pravcate burke s slovenskim ljudstvom. V „Slogi“, ki prihaja tuintam tudi v roke slovenskega ljudstva, se izražajo proti podjetju, v „Slov. Narodu“ pa pišejo isti ljudje za kanal in za nemško podjetje. Ni čuda, če ljudstvo polagoma spozna take komedijante in jih odklanja.

Ljutomerske novice.

Ljutomer. Franc Jožefova šola v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 20. avgusta t. l. takoj po večernicah ob 3. uri v dvorani gospe T. Kukovec šolsko predstavo v prid Podpornemu društvu Franc Jožefove šole. — Vspored: 1. A. Kosi: „Venček triglasnih narodnih pesmi. II. 2. a) S. Gregorčič: „Oljki“; b) J. Stritar: „Turki na Slevici“; deklamaciji. 3. E. Adamič: a) Vesela pesem; b) Uspavanka; solopetje s spremljevanjem harmonija. 4. Taras Vaziljev: „Iz raznih stanov“; deklamacije. 5. A. Kosi: „Vino in voda“; spevoigra s spremljevanjem harmonija. 6. I. Najžer: „Poboljšal se je“, igrokaz v dveh dejanjih. — Vstopnina: Sedeži I. in II. vrste po 1 K 20 vin.; III. in IV. vrste po 1 K; V. in VI. vrste po 80 vin.; ostali sedeži in galerija 60 vin.; stojišča 30 vin. — K obilni udeležbi vabi učiteljsstvo.

Požar. V ponedeljek, dne 7. avgusta je pogorelo v Slamnaku posestniku Slavineu (pri Ilgovih) gospodarsko poslopje. Zanetili so otroci. K sreči je prihitelo mnogo ljudi na lice mesta, ki so se ravno vračali od procesije k podružnici Sv. Ane. Pazite na otroke, da ne pridejo do užigalce.

Drugi kraji.

Studenci pri Mariboru. Kakor smo že poročali, priredi Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru vrtno veselico pri gospodu Feliks Robiču v Limbušu. Prijatelji društva in zabave, prihitite ta dan v prijazni Limbuš, ki vam je vsem znan kot prijazno in pripravno izletišče. Za zabavo je vsestransko preskrbljeno. Na sporedu je poleg drugega tudi godba, konfeti, šaljivi ribji lov, licitacija gosi in drugo. Rodoljubi in rodoljubkinje iz mesta in okolice, vsi ste vabljeni na našo društveno veselico. Pridite mnogobrojno! Vstopnina je 20 vin. za osebo; začetek veselice ob 3. uri popoldne. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo novih knjig in časopisov za društveno knjižnico, se preplačila hvaležno sprejmejo. K obilni udeležbi vabi — društveni odbor.

Studenci pri Mariboru. To vam je vzkipek dr. Fritz Juritsch, ko je dobil v roke predzadnjo „Stražo“! Posebno njegovi ženki ni moglo v glavo, da je njegov oče rojen Slovenec in doma tam doli v onem delu štajerske zemlje, kjer raste — čebulj. Mesto, da bi bil ponosen, da je njegov oče zemljak onega dela slovenske zemlje, ki v resnici spoštuje in visoko ceni narodne svetinje, se repenči nad „Stražo“, ki ga tuintam malo podrega. Studenci pa že vemo, kje tiči vzrok njegove jeze! Peče ga, in če se šteje med izobražence, ga mora peči, ker ga tuintam opomnimo na njegovo kri. V zahtevalo za „razžaljenje“ pa je navdahnil notico za četrtk. „Marburgerco“, kjer po svoji maniri sramoti naše vrle, za Studence mnogozaslužne gospode misijonarje. O tem drugič!

Ormož. Iz Ormoža se nam poroča, da je pogorel posestnik Fr. Luči v Adriancih. Poleg hiše in gospodarskega poslopja je zgorel posestnik sam in njegov petletni sinček. Živino so deloma rešili. En bik je poginil v plamenih. Zavarovalnica pokrije komaj četrti del škode.

Žalec. Dekliška zveza priredi v nedeljo, dne 13. avgusta po večernicah o priliki svojega obnega zboru predstavo gledališke igre: „Svojeeglavna Minka“, pri g. Nidorferju na Vrbljah. Na dnevnem redu je tudi petje in govor. — K obilni udeležbi vabi — odbor Dekliške zveze.

Petrovce. Ujel se je. Pišejo nam: Gostilničarju V. Grobelniku je bilo sredi pretečenega meseca pokradeno nekaj denarja. Poznejši računi so pokazali, da manjka okoli 70 K. Imenovani gostilničar je sumil nadučiteljevega sina St. Zagarja, ki mu je to tudi dokazal, kakor kaže sledeči dogodek. Gostilničar V. Grobelnik je nastavljal par zaznamovanih kron, ker je vedel, da pride Zagar gotovo pit. In res je prišel fant v nedeljo in zahteval četrtinko vina. Grobelnik se je delal, kakor da gre v klet po vino, v resnici pa je šel k oknu in opazoval osumljenca, ki je nastavljal kronce pobasal in šel. Ko je prišel krčmar nazaj, ga že ni bilo nikjer več, ne njega in tudi ne — kronic.

Kokarje. K zmagi pri občinskih volitvah se nam še poroča: Kocke so padle dne 5. t. m. pri občinskih volitvah v kmečki občini Kokarje, ki se je štela kot zadnja postojanka preživelega liberalizma v našem drugače čistem okraju ob bistri Savinji. Skale so pokale in grob se je odprl, ki je za vedno zagrebel oblastni liberalni pašalik. Nad grobom kriči pa ragla o nekdanji slavi: „Nikdar več, nikdar več, oh, res je, nikdar več!“ Ranjki se priporočajo v blag spomin, ker od zdaj naprej bo živel tukaj rođ, na svoji kokarski zemlji svoj gospod. Vse lepe upe je odnesla Savinja tja doli proti Belemgradu. Od dosedanjih občinskih odbornikov ni nobeden več povabljen k težbo obloženi mizi. Nehvaležnost je pač plačilo sveta in to je edina tolažba za uboge propadle liberalce. V živem spominu je še občinski sklep rajnih kokarskih mogotcev, s katerim so zabranili vojsko s

Srbijo. Namesto da bi se svet skazal hvaležnega, pa ta padec in polom, da morejo liberalci res zgubiti zaupanje do pravice. Volilno taborišče je bilo celi dan zasedeno in zmagala je resnica in zavednost naših mož. Ves občinski odbor so imeli umetno sestavljen iz samih Zadrebčanov in niti enega niso hoteli dati Savinjski stranki, kjer so največji davkoplačevalci občinskih 150% nih doklad. Pobrezka poštena stranka pa je odborniška mesta razdelila nepristransko tudi za Dretjo, s trdnim prepričanjem, da ima le pravičnost srečno prihodnost. O volitvi sami bi se dalo mnogo govoriti, pa rajši molčimo. Župan Govek bi najrajše volitev preložil. Stari odbor z Govekom je že dolgo neozdravljivo bolehal, a sedaj pa tako nepričakovano in urna penzija. Da se je volitev mogla v redu in mirno vršiti, gre edina zahvala navzočnosti vladnega zastopnika, vodji c. kr. politične ekspoziture v Mozirju, gospodu dr. Hohla. Vso čast in lavorjev venec zaslužijo vstrajni in značajni volilci iz pobrezkega okrožja, katerim je kupa krivic dosedanjega paševanja bila prenapolnjena in je vsikpela. Prvotno volitev je liberalna bistroumnost razveljavila, a pri sedanjih drugi volitvi pa za priziv ne bo prostora. Edina ragla je še ostala, ki je resnična in pravična in brez prenehanja kriči: „Nikdar več, nikdar več!“ Amen. — Vitez iz gozda.

Kokarje. V gozdni jasi blizu naše mirne vasi ce prebiva v novodobni grajščini poleg starinskega zidovja neki politični vitez; sedi visoko na konju in pobija z uma svetlim mečem svojemu stanu primerno „klerikalnega zmaja.“ Ko je pred nedavnim časom osedlal svojo „Rozinanto“, da gre na nekrvave boje, je zavihtel svoj bridki meč z obema rokama po „klerikalnem strašilu“ s takšnim navdušenjem, spojenim s srčnostjo in ogorčenjem, da je v veliki žalosti ljudi praznih možgan omahnil in se po ljutom boju za dolgo „varano in nadlegovano“ ljudstvo zgrudil v prepač, katerega mu ni nihče mislil kopati. Škoda za lepe upe in nade, ki so izpuhteli, izvoedeneli, kakor prazna pena. Preživelemu pomilovanje od vseh; ako že vsi omahejo, bo pa ragla kot hvaležna sosedja, še vedno ostala! — Vaški prebivalci.

Savinjska dolina. Kakor smo že poročali, prirede Savinjska dekleta dne 20. avgusta dekliški shod na Oljski gori. Shod poseti odlični naš organizator. Agitirajte za obilno udeležbo! Natančen spored v prihodnji številki.

Iz Savinjske doline. Pregrozno vročino imamo! Suša nam bo pobrala menda vse vozne pridelke. Za živinsko krmo bo še posebno slabo, v prvi vrsti pri nas v hribih. Ko preteklo nedeljo premišljuje, kaj bom krnil svojim voličkom, me je bilo kar strah. Bolj ko premišljuje, manj je krme. Brž si eno „pogruntam.“ V Žalcu imajo odveč enega osla, s katerim so mislili slaviti svojo zmago in vem, da jim gre sedaj za krmo bolj „schwach“, zato ga bodo gotovo tudi radi prodali. Zato sklenem, da bom jaz voličke prodal in tistega osla kupil, ki je z manj in s slabo hrano zadovoljen. Komaj sem čakal, da je bil sejem, da sem vole prodal. Zdaj pa, hajd v Žalec po osla. Vrežem si debelo hrastovo palico, ker osel je bolj samoglava žival, posebno mislim, da še liberalna. Pa jo mahnem z Mrzlice navzdol. Blizu Žalca srečam znanca z Griž, onegovega Miha; star mož, zato tudi marsikaj ve. „Ho, puščavnik, kaj je pa tebe napotilo v Žalec, kaj že ne vidiš dosti na rešpetlin, da greš še osebno gledat?“ — „Veš, po opravih grem, po opravih. Ti, Miha, si bolj znan po Žalcu, Ti veš gotovo, kje imajo tistega osla hranjenega, ki so ga mislili za svojo zmago ponucati. Jaz bi ga rad kupil, ker je za krmo bolj slaba.“ — „Tri tavžent čikov, zato si pa prepozno prišel. Kaj ne veš, da so osla — bila sta dva — že snedli po volitvah pri Virantu; eni pravijo, da kar kosmata z ušesi vred, enega na gulaš, enega pa na ajmoht, drugi pa pravijo, da so kožo dali ustrojiti za gerament in bodo zapisali na eno: liberalizem se je začel z opico, na drugo pa: liberalizem je končal z oslom. Ušesa bodo pa nosili višji častniki v liberalni stranki za klobukom mesto gamsovega repa. Ne vem pa, kateri imajo prav. Samo to pa vem, da jim je teh dveh oslov malo hodilo, ker je nazadnje prišlo nekaj liberalcev, ki že niso od oslovskega fureža drugega dobili, kakor rep, in se neki sežaj silno jezijo, ker morajo sedaj za oslovski rep liberalizem po Savinjski dolini vlačiti. Ne vem, koliko je že na tem resnice, samo to vem, da tistih dveh oslov ni več med živimi. Pa pojdi le kupovat, saj mislim, da imajo še več oslov.“ — „Gromska mast, to je pa smola, tako daleč sem že prišel, pa zastoj. Ta novica me je pa res tako poparila, kakor Jerebičarjevega Tona novica, da se mu njegova Katerca ženi. Pa grem vseeno, ker sem že tukaj. Ti, Miha, me pa tukaj počakaj, mi boš pomagal osla goniti, če bo kaj barantije.“ — Ko pridem v Žalec, grem najprvo kupit vrv, da bom osla ložje gonil, ker liberalci mi gotovo ne bodo dali prida uzda. Potem stopim v bližnjo hišo in vprašam, kje imajo tistega osla hranjenega, ki so ga pred volitvami tako božali. Jožeš! Kak me je pogledal, kar pokrižal sem se, ker sem mislil, da se je zabliskalo. — „Kaj, ti, krota puščavniška, misliš, da bomo tebi osle prodajali, potem smo kmalu z našo stranko pri kraju, z osli pa lahko vozimo svojo politiko. Ti se pa spucaj iz Žalca, da ga ne okužiš s klerikalizmom. Marš!“ — Jasna kura! Ko bi bil plah, da bi bil tedaj nogam „štruco“ obljubil. Ker pa nisem eden tistih, da bi mi srce pod pas zlezlo, če ga kak liberalen škric debelo pogleda, sem še nadalje po trgu izpraševal za oslom. Pa nisem mogel za groma ne zvedeti, kje tiči ta pre-

šmentani osel. Samo to sem zvedel, da je bojda dr. Korošec točo napravil, dež pa zabranil. No, vidite, imamo le mogočnega poslanca, ki čež in točo vlada, liberalni še pa raznih razgrajčev ne more ukrotiti. No, liberalci so še precej praznoverni; to se vidi, da jim prave izobrazbe primanjkuje. Zvedel sem tudi, da si mislijo liberalci v Žalcu napraviti svojo župo, kjer namestijo v službo feldpatra, mežnar bo neki slikar. Osel bo pa imel službo, kadar bo feldpater svoje obiskoval. Mislim, da so to le želje liberalcev, in ni to res, ker pri liberalcih je za denar bolj slaba; to sem videl, ko sem stopil v neko gostilno, da si zmočim grlo, ki se mi je čisto osušilo od povpraševanja. Ko pijem četrtinko vina, pride notri en liberalce: „Imaš kaj piti, v žepu suša, v grlu pa tudi. Pred volitvami sem še dobil piti, sedaj me pa nobeden več ne pozna.“ Kura vas brni, liberalci, taki ste, zato pijem in grem. „Zalčani imate osla, jaz pa denar“, pravim in zapustim Žalec. Miha me je še čakal. „Kako je kaj, ali si še živ?“ me vpraša. — „Ja, kaj pa misliš, da me bodo kar požrli, sedaj so itak osla siti.“ Ko greva proti Grižam, mu pripovedujem svojo kupčijo. V Grižah greva v krmo, da ga malo odškodujem za zamudo, ker me je čakal. Notri je sedel pijan mož, iz katerega je duhtel šnops, iz žepa mu je gledal iz enega „Narodni List“ in iz enega pa „Štajerc.“ No, ga vprašam, kaj je štajercijanec ali strankar, mi pravi: „To je vseeno. Mi smo fejš ljudje, samo da z farji ne držimo, smo pa pripravi, osla voditi ali pa osel nas!“ Jaz se pa od tovariša Miha poslovim in korakam zamišljen proti domu in sklenem v srečo, da bom šel po Savinjski dolini in preštudiral, kakš ljudje so kaj ti liberalci in Vam bom pisal drugič. Do tedaj Vas pa pozdravlja puščavnik z Mrzlice.

Ksaverij. V „Nar. Listu“ štev. 35 z dne 3. t. m. se v oddelku „Poslano“ pereta in zvijata zopet dva naša znanca, in to sta gospoda Franc Kolenc in Josip Terčak, nadučitelj. Po vsej sili zahtevata, da se jima dopisnik z imenom javi, ter sta izdala povedlje, da se ima jima takoj prikazati, kakor hudi duh iz „Fausta.“ Ker pa nista več pri požarni brambi, jima tudi poveljevati ne pristoja, kakor sta pri tisti krvavi borbi. Kar se je pisalo, je vse gola istina, razvidna iz sodnijskih aktov ter se o tej zadevi ne bomo še prerekali. Ime se pa naznači, kakor hitro še enkrat po 15 kronc skupaj zložita za prostovoljno požarno brambo Ksaverij, in pa nekelekovane pobotnice predložita. Bomo videli, če sta napadena v resnici tudi do konca stanovitna in požrtvovalna. — Ud požarne brambe.

Gornjesavinjska dolina. V „Straži“ štev. 91 z dne 4. t. m. se je pomotoma poročalo, da bode nova maša čestitega gospoda Franca Časla dne 13. avgusta. V resnici bo nova maša en teden pozneje, dne 20. avgusta v župniji Rečica.

Koroško.

Vrba. Vlom. V Vrbi pri Vrbskem jezeru je, kakor se nam poroča, udril roparski vlomilec v neko villo in pokradel vrednosti za 4270 K. Oškodovanec je polkovni zdravnik dr. Karol Zborovič. Žendarmeniji se je posrečilo dobiti v roke dokaj sumljivo osebo.

Primorsko.

Gorica. Nova nemška šola na Gorškem. Namestništvo je dovolilo otvoritev nove nemške ljudske šole v zavodu Vallsee-Collaredo. Nemci se resnično nimajo glade šol priževati.

Pastor se je zastrupil. V Gorici se je zastrupil z lizolom protestantski pastor Breitenauer.

Trst. Suša v Istri. Tudi v Istri vlada že več časa velika vročina in vsled tega velika suša. V nekaterih krajih ni bilo več mesecev niti kaplje dežja. Najstarejši ljudje ne pomnijo take vročine in take suše kakor je letos. Živina silno trpi vsled pomanjkanja vode, v mnogih krajih so studenci popolnoma vsahnili. Vsi poljski pridelki so skoraj popolnoma uničeni. Bati se je, da zavlađa letoš v Istri glad.

Pulj. Na svojem sestanku je istrsko katoliško akademsko društvo „Dobrila“ sklenilo: 1. Društvo izreka hrvaškemu istrskemu katoliško-mislečemu učitelstvu svoje priznanje za njegovo ločitev iz nenaravne zveze najheterogenejših elementov istrskega učiteljsstva. 2. Društvo bo v zmislu pred dvemi leti v Tinjanu storjenega sklepa z istomišljeniki organiziralo in izvedlo svečano proslavo stoletnice velikega škofa Dobrile. — Avantgarda slovenskega in hrvaškega ljudstva le neustrašeno naprej!

Gorica. Vožnja v laškem električnem tramvajskem vozu v Gorici se vrši tako-le: Sprevoznik gre k slovenskem potniku: „In dove la va, signor?“ — Potnik: „Na postajo, in koliko se plača?“ — Sprevoznik: „Dieci centesimi.“ Potnik plača ter mu da še napitnino. — Sprevoznik: „Grazie, signor!“ Sprevoznik gre k nemškemu potniku: „In dove la va, signor?“ — Potnik: „Bahnhof, wie viel zahlst man?“ — Sprevoznik: „Zehn Heller“, ter se spusti z njim v pogovor, kolikor zna. — Da, sprevoznikom so povedali s Slovincem slovensko govoriti, a z Nemcem pa ne. Ubogo italijanstvo Gorice, na kako slabih nogah si že! Torej Nemce tuje postrežejo v njihovem jeziku, a Slovincem domačinom pa nočejo bržkone, ker jih mislijo s tem potujčiti, poitalijančiti. In kako se bo to bridko maščevalo, tega sami Italijani ne vedo. — Sicer moramo omeniti, da se v Gorici moč, ki jo imamo Slovenci v Gorici. Vpraševali smo

polagoma napreduje, ali vse premalo za tisto številno moč, ki jo imamo Slovenci v Gorici. Vpraševal sem vsepovsod, odkod tako počasno napredovanje Slovencev v Gorici. Odgovor se je glasil povsod enak: V Gorici imamo preveč frakarstva. Ta zadnji argument bo veljal tudi za marsikateri spodnještajerski kraj. Nedelavno liberalno frakarstvo je naše največje zlo!

Gorica. Suša nam dela veliko škodo. Letos razun krompirja in sena, katerega smo še precej pridelali, ne bo drugih pridelkov, ako ne pride v najkrajšem času obilnega dežja. Tudi trte in grozdje trpijo veliko sušo, posebno v tankih in peščenih tleh. Listje odpada in vene. Slaba trgatega bo, če ne pride dež. Grozdje bo brez sladkorja, ker ne bo moglo dozoreti, ker listje odpada. Koruzo po nekaterih krajih režejo, ker se je posušila, posebno v Furlaniji. Otave ter zadnje piče bo malo. Zadnje dni sicer malo poskropila kak lahek dež, a to je vse premalo. Kmet s skrbjo gleda proti nebu; kajti še ena taka letina, kakor je bila lani, pa bo kmalu gorje!

Vročina.

Že več kot en mesec žgejo pekoči solnčni žarki zevajočo zemljo, ki že tako željno pričakuje prepotrebne hladila. Meščan se umakne na deželo, upajoč, da uide vročini, pa zastoj! Zemlja trpi pri vsem tem zelo veliko. Kakor povsod, tako tudi na Štajerskem gleda kmetič s skrbjo in žalostjo. Prišla bo jesen, za njo zima, in otave ne bo nič, ali vsaj neznatno malo. — Posebno dobre vode primanjkuje kakor v mestih, tako tudi na deželi. Krompir, ta zlata rastlina, ki se povsem opravičeno imenuje vsakdanji kruh siromašnih slojev, kaže letos, posebno v poznejših vrstah, jako slabo, in še ta mravica, ki se bo ohranila, bo jako slabe kvalitete, sam drobiž. — Zelje se že zdaj suši, kakor tudi drugi pridelki, ki nam služijo kot glavna zaloga za zimo. Polja in travniki so popolnoma izsušeni, strnišča detelja je tudi podlegla dolgotrajni suši in vročini. Sadje odpada od dreves, vse velo in drobno, gozdar toži o neuspehu svojega dela, ker so vsi mladi nasadi skoroda uničeni, ker nimajo prepotrebne moče. Celo vinogradnik, ki mu je solnce vselej dobrodošlo, prosi dežja, ker se jagode ne morejo razvijati in ker korenine ne dobivajo v vsaj svoji globoki nikakoršne mokrote. Zemlja je vsa izžgana, korenine potrebujejo za razvoj rastline dovolj moče, pa je ni od nikoder. — Žalosten je istotako položaj listnih gozdov in tudi mestnih nasadov. Listje odpada, kakor druga leta sredi oktobra. Res, sila je velika, to vidi vsak sam. Prihodnji dež bi imel vsaj uspeh le na ilnatih tleh.

Vročina po nekoč še raste z vsakim dnem. V Berlinu in okolici je padlo mnogo žrtev solnčarice. Umrljivost je velika ne samo v Berlinu, ampak tudi v drugih mestih.

Po poročilih iz Pariza se je vročina znatno povečala. Umrljivost je neverjetno razširjena. Tekom 14 dni je bilo samo vsled solnčarice 250 smrtnih slučajev. Največ pomrje otrok. Pogrebne družbe in pa grobokopi so stopili v pasivni odpor, češ, da ne morejo zmagati dela.

„Meden agan“ pravi prastari modrijanov rek. Po naše bi se reklo: Ničesar preveč! Tudi elementi, ki bi naj blagoslovili naša polja, postanejo v preveliki meri prava šiba za človeštvo. Zadnji čas se je mnogo pisarilo in tožilo po časopisih o suši, vročini, in vseh nadlogah, ki imajo svoj izvor v njihovi preveliki darežljivosti. Pri vsem tem pa smo čisto pozabili, da bi velik mraz ne povzročil nič manjše škode, ako ne še večje. Suša, vročina, to sta pač dve nesreči, kakor tudi prevelika moča, ki povzroči tupatam povodenj ali kaj sličnega. Zmernost v vsem, to je po božna želja človeštva, to naj bi bil cilj vseh elementov. — Tedne in tedne trpi Evropa vsled intenzivne vročine, ki trpi skoraj neovirano naprej. Dobili smo parkrat sicer neznaten dež, a ta ni niti zadostoval, da bi se vsaj ozračje nekoliko osvežilo. K sreči ne trpi žitna žetev posebne škode. Vendar pa je uničena vsled neomejeno trajajoče vročine in njenih nasledkov cela vrsta pridelkov. Tako n. pr. izgleda pridelek na otavi jako slabo, kakor tudi sadje, repa, krompir, korenje in sploh večina poljskih pridelkov.

Kolikega pomena je pridelek sena, naj povedo naslednje številke: V milijonih meterskih stotov računeno, je pridelala Avstrija (1907) sena 140, Ogrska (1906) 152; repe in sladkorne pese: Avstrija 102, Ogrska 82; buč in zelja: Avstrija 12 Ogrska zelja 10, buč in melon 25; grašice: Avstrija 146, Ogrska 52; koruze: Avstrija 4, Ogrska 46; fižola, graha itd.: Avstrija 4, Ogrska 3; vina: Avstrija 4.250.000 hl, Ogrska (1906) 3.650.000 hl. Skupni pridelek teh, od vremenskih sprememb docela odvisnih produktov vključno lanu, tobaka, konoplje, sadja i. dr., je znašal leta 1907 v Avstriji 660 milijonov meterskih stotov, na Ogrskem eno leto prej 770 milijonov meterskih stotov v skupni vrednosti 5.800 milijonov kron (inkluz. zrnatih sadežev). Vročina ima torej oblast vplivati na skupen pridelek bodisi razdiralno ali ugodno in se kot taka lahko igra z milijardami. Jasno je tedaj, če se borza že iz tega vzroka tako „očetovsko“ briga za žetev in si končno na uprav mojstrski način zasigura končen uspeh.

Žitna žetev pa ne trpi sama vsled vročine, ampak tudi naše narodno gospodarstvo peša. Pomanjkanje vode ovira ladijski promet za milijone in milijone. Na Labi je promet začasnó docela ustavljen;

na Donavi se je število parobrodov vsled pomanjkanja in umikanja vode moralo močno reducirati. Mnogo tovarn, ki so navezane na mehanično in kemično moč vode, je moralo svoj obrt deloma omejiti, deloma ustaviti; mnogo kopališč je na tem, da prenehajo, in končno pa tudi duševna in fizična moč človeškega telesa oslabi, podjetnost duba počiva.

Kakor je pa pri vsaki luči tudi senca, tako ima tudi ta baš sedaj škodujoči element svojo dobro stran, ki jo občutijo posebno gotova podjetja. Pivovarnarjem se smehlja vročina kot dobro došla prijateljica, gostilničar in trgovec z osvežujočimi pijačami se natičnem veselijo.

Da pridemo zopet na parobrodstvo, naj omenimo dejstvo, kako velika je škoda, ki jo trpi parobrodstvo Avstro-Ogrske, kar se posebno opazi sedaj neposredno po žetvi. Avstro-Ogrska ima pri svojem prometu ob Labi in Donavi nad 300 parnikov z 1500 večjimi čolni; polovica odpade na Ogrsko, kjer ima takozvana podonavska parobrodna družba svoj delokrog. Razven imenovanega prometa je še 150 ogrskih parnikov s 500 večjimi čolni, ki prevažajo razno blago. V dobi osmih mesecev (parobrodna sezija) znaša promet avstro-ogrške monarhije ob Donavi in Labi nad 100.000.000 meterskih stotov.

Brez ozira na veliko nazadovanje dohodkov, ki nastane vsled dolgotrajne suše, trpi narodno gospodarstvo jako mnogo vsled posledic zamude.

Iz navedenega nam je torej jasno, da prevelika vročina ne povzroča samo osebno muko, ampak tudi gosbodarsko škodo. Upamo, da nam prihodnjo zimo ne bo treba pisariti in tarnati o gosbodarskih posledicah prevelikega mraza.

Narodno gospodarstvo.

Zadružne mlekarne na Danskem. Leta 1909 je bilo na Danskem 1157 zadružnih mlekar, 238 mlekar, ki so se zbirale z zbiranjem mleka za večje mlekarne in 90 privatnih mlekar, večjih posestnikov, vsega skupaj torej 1485 mlekar, ali za 74 manj, kakor v letu 1908. Število mlekar-nabiralnic se je znižalo za 28, zasebnih za 174, zadružne mlekarne pa so poskočile za 128. Videti je, da je večina veleposestnikov tekom let opustila lastne mlekarne in se je pridružila zadružnim, ker doseže na ta način za svoje mleko lepše cene, na drugi strani pa si prihrani mnogo dela in neprijetnosti, ki jih povzroča izdelovanje surovega masla. Pred kratkim objavljena danska mlekarska statistika za leto 1910 obsega 633 mlekar (628 v letu 1909). Povprečno odpade na vsako mlekarino 980 krav (958 v letu 1909). Mleko je oddajalo povprečno 158 kmetovalcev (157 v letu 1909). Povprečno je dala vsaka krava 5131 danskih funtov mleka (5275 funtov v letu 1909). Za en funt surovega masla se je porabilo povprečno 25.6 funtov mleka (25.3 v letu 1909). Vsaka mlekarina je imela povprečno letnih prejemkov 254.169 K, torej za okroglo 8000 K več, kakor v letu 1909. Pridelovalni stroški so se zopet znižali. Velike mlekarne delajo z manjšimi stroški, kakor male, in raste torej gospodarski vspeh pri jednaki ceni izdelkov sorazmerno z izdelano množino.

Znižane železniške cene za zadružne poučne tečaje. Splošna zveza avstrijskih kmetijskih zadrug na Dunaju je naprosila železniško ministrstvo, da bi se one znižane cene, ki jih živajo mojstri, pomočniki in pomožni delavci, če se udeležujejo kakega poučnega tečaja, dovoljevale tudi uradnikom, funkcionarjem in članom kmetijskih zadrug za obisk zadružnih poučnih tečajev. Železniško ministrstvo je tej prošnji ugodilo in z veljavnostjo od 16. junija naprej izdalo tozadevni tarifni predpis. Za znižane vožne cene morejo sedaj prositi tudi kmetovalci in poljedelski delavci, ki se hočejo udeleževati poučnih tečajev, ki jih priredi kakšna kmetijska korporacija, in sicer za vožnjo med bivališčem in onim krajem, kjer se vrši tečaj. Vodstvo tečaja, oziroma osrednji urad posameznih kmetijskih zadrug, se mora za dovoljenje znižane vožnje obrniti do pristojnega c. kr. ravnateljstva.

Arnika. Cvete potrgaj, posuši in daj v steklenico, črez naliž dobrega špirta ali žganja ter nosi na solnce skozi 14 dni. Čez nekaj dni odlij in shrani. Če se kdo ureže ali potolče, vlij nekoliko kapljic arnike v vodo in mu sperij rano. Tudi rutico zmoči z vodo in daj na rano, to ti jo lepo zaceli.

Pomanjkanje koruze se že občutno kaže na Ogrskem in tudi na Hrvaškem; lanski pridelek je bil sicer izredno bogat, a poraba raste od leta do leta. Tudi na inozemskih borzah so cene koruze poskočile.

Sladkor se je na praškem trgu zopet podražil za 90 vin. V Hamburgu in Magdeburgu so poskočile cene za 40 fenigov.

Zguba teže spravljene krme. Dobro spravljeno seno zgubi od časa košnje do prihodnje spomladi 7 do 12 odstotkov svoje prvotne teže, to je od vsakih 100 kg dobro spravljene sena se zgubi do prihodnje spomladi 7 do 12 kg. Največja zguba teže in redilnih snovi je v prvih tednih po spravljenu. Vendar pa je ta zguba tim manjša, čim boljše je bilo seno posušeno in takšno tudi spravljeno. Zguba teže je tim večja, čim več je detelje v travniškem senu. Že v prvih štirih tednih po spravljenu zgubi lahko dobro posušeno, pri ugodnem vremenu spravljeno travniško seno iz sladkih trav, med katerimi pa je tudi detelje, do 14 odstotkov svoje prvotne teže. Druge zelo fine rastline, posebno če jih nismo spravili zadostno suhe, lahko zgubijo po štirih do šestih tednih do 20

odstotkov in do spomladi do 30 odstotkov svoje teže. Iz vsega tega lahko sklepamo, da čim delj časa leži seno spravljeno, tem lažje postane, tem več redilnih snovi se zgubi. Čim manj redilnih snovi pa je v senu, tem manj vredno in tem slabše in manj izdatno je tudi seno za krmljenje živine. Radi tega se priporoča živinorejcem, da pokrmijo najprej seno od lanskega leta svoji živini in potem še le začnejo krmiti letošnje.

Vinska letina na Ogrskem.

Med tem ko pričakujejo avstrijski vinski producenti sicer kvantitativno slab, a kvalitativno izvrsten vinski pridelek, stoje razmere na Ogrskem ravno narobe. Človek bi pričakoval, da bo Ogrska, kot največja vinska dežela v monarhiji, dala mnogo dobrega, izvrstnega vina, a temu ni tako. Skoraj vsa poročila posameznih komitatov soglašajo v dejstvu, da je večina vinskih nasadov vsled rastlinskih in živalskih parazitov zelo pokvarjena in da se mora pred vsem računati s srednjim pridelkom. Vsled vročega in suhega vremena se je položaj sicer v zadnjih tednih kolikor toliko izboljšal, zlasti peronospora, znana strašna bolezen, se je deloma zatrla, vendar pa vključ temu ni stanje tako, kakor bi bilo želeli. Kakor poroča ogrska agrarna korespondenca, je stanje po posameznih uradnih poročilih sledeče:

V budimpeštanskem okraju bo dober sreden pridelek. Vinske cene se dvigajo. — Szekszardski okraj poroča o srednjem pridelku; jagode se razvijajo lepo. — Okraji: Pecs, Papa, Nyitra, Ballaszagiamard bodo imeli istotako srednjedobro vinsko letino. — Iz okrajev Tapolcsa, Sopron in Požun poročajo, da se je stanje znatno popoboljšalo, tako, da je pričakovati srednji pridelek. — V Egru, Miskolczu, Beregszazu in Szatmarju je povzročila peronospora sicer dokaj škoda, vendar se razvijajo vinogradi kolikor toliko povoljno, da se lahko upa na sreden pridelek, dočim je bil druga leta bogat pridelek zasiguran. — Poročila, ki so jih poslali okraji: Manes, Kecskemet, Szabadka in Magyenyed, pravijo, da se je stanje vsled ugodnega vremena znatno popoboljšalo. Splošno se mora pričakovati srednjo vinsko letino.

Poročila, ki smo jih podali, so iz najbolj vinorodnih krajev, torej od tam, kjer so vsako leto lahko sigurno računali na bogato letino. V ostalih krajih je stanje jako slabo, tako, da se bodo samo dobri vinogradniki z letošnjim pridelkom lahko postavili. Slabo stanje letošnje vinske letine na Ogrskem si pač lahko vsak sam razlaga. V Avstriji bomo pa imeli sicer malo vina, ki bo pa tem boljše. Končen rezultat je tedaj sledeč: Ogrska se bo morala pač letos zadovoljiti ponekod z dobro srednjo letino, drugod pa s slabo trgatvijo; Avstrija pa, ki ne slovi kot vinorodna dežela tako zelo kot Ogrska, bo imela sicer malo manj, vendar pa boljšega vina.

Zrakoplovstvo.

Koliko nese letanje po zraku?

Doba velikih zračnih tekem je za letos pri kraju; velika darila in nagrade so razdeljena in cela vrsta drznih zračnih pionirjev, ki pred nekaj meseci niso imeli drugega kot dober kos poguma, so danes slavni in — imoviti. Pri nemškem obletu so razdelili med zmagovalce 530.000 kron, pri evropskem obletu 451.000 K. Za polet Pariz—Madrid in Pariz—Rim sta bili razpisani nagradi po 144.000 K. Glavni „dobitek“ v zračni loteriji je zadel Beaumont (Bomon), ki je dobil tekom treh mesecev 490.000 K; na evropskem obletu je dobil 147.000 K, na angleškem 240.000 K in kot zmagovalce Pariz—Rim 93.000 K. Njegov najnevarnejši tekmeč Vedrines je prejel okroglih 190.000 K. Na tretjem mestu je Garross s 144.000 K. Seveda ne ostanejo zrakoplovcem cele svote v žepu; navadno imajo s tovarnami letalnih strojev pogodbe, da pripada polovico dobitkov tovarni, ki preskrbuje letalni stroj in motor.

Svetovni višinski rekord. Iz Pariza poročajo: Stotnik Felix je dosegel s svojim eroplanom višinski rekord. Dvignil se je 3300 m visoko.

Razgled po svetu.

S kolero si je hotel pomagati. Nek delavec v Spljitu ni vedel več, kako naj uide živemu in urnemu jeziku svoje boljše polovice. V skrajni sili si nekaj izmisli, kar naj bi mu vsaj za nekaj časa preskrbelo ljubi mir. Gre namreč na policijo in pravi, da je obolela njegova žena na kolero. Seveda je bilo takoj vse po koncu, cesta, oziroma hiša „bolnice“ zastražena in vse varnostne naredbe strogo izvršene. Komisija, obstoječa iz zdravnikov in policije, je pa vdrila v označeno stanovanje in se nemalo začudila, ko je našla hudo ženo čilo in zdravo. Sedaj se je stvar za moža obrnila na slabo — sam je moral v luknjo; ni pa tudi s tem dosegel svoj namen: uiti ženskemu jeziku. Kako je bilo z njim, ko je prišel zopet domov, o tem molče viri.

Požari. Značilna za vročino je letošnja grozna množina požarov. Dan na dan poroča časopisje o novih in celo velikih požarih. Požar v Franzensfeste je skoraj zadušil, škoda znaša nad 2 milijona kron. Listi so prinesli vest, da je slovaška vas Priekopa do polovice v plamenih. Zgorelo je mnogo živine. Požar traja naprej. — V Monakovem je pogorelo 21 hiš.

Židovski advokat pobegnil. Iz Lvova je pobegnil v Ameriko advokat dr. Lilien. Ukradel je poneveril je 1.000.000 K.

Orjaško delo v New-Yorku. V New-Yorku so dne 1. t. m. pričeli orjaško delo. Začeli so namreč graditi podzemsko železniško mrežo v Lexington avenue. Stroški za to orjaško delo so preračunjeni na 850 milijonov kron, a položajo nad 140 milj. tračnic. In ves ta podzemski železniški zistem izvršijo v 5 letih. Ker bo več železniških tračnic teklo ena poleg druge, zato bodo mogli brzovlaki voziti s hitrostjo 45 kilometrov na uro.

Velika poverljivost v Zagrebu. Veliko senzacijo napravlja v Zagrebu slučaj bančnega uradnika Karola Hermanna, ki si je pred 14 dnevi končal v nekem zabavišču življenje. Živel je kavalirsko in svojim prijateljem je pripovedoval, da je po svojem očetu podedoval 80.000 K, vsled česar je tudi izstopil iz službe pri prvi hrvaški hranilnici. Na njegov pogreb je iz Zemuna tudi prihitela njegova mati, ki je izjavila, ko je slišala o sinovi veliki dedščini, da je to sama laž in da sin ničesar ni podedoval. Sedaj je bilo vsem takoj jasno, da je mogoče Hermann denar poveril pri zavodu, kjer je bil nastavljen. Hranilnica je revdirala svoje knjige in našla, da ji je čez 132.000 K poverjenih. Hermann je ponarejal vlozne knjižice starih vlagateljev ter dal potem denar po svojih znancih dvigniti. Tako je prišel do svoje dedščine.

Koliko požre zajec? Neki posestnik v Šleziji je napravil sledeči poskus: Vjel je živega poljskega zajca in ga krmil leto dni. Zajec je imel izbornen tek in je pojedel na dan 4 libre sene, poldrugo libro pese in 1 liter mleka. Na podlagi teh podatkov je posestnik izračunal, da požre v enem letu 1000 prostih zajcev na polju 1.460.000 liber sene, tedaj 14.600 centov, 547.000 liber pese, to je 5470 centov. V celem tedaj potrebuje 100 zajcev 100 tovornih vagonov hrane na leto, vsak vagon po 200 centov. Boj za obstanek ovira prehitro ploditev zajcev.

24 milijonov kron za idejo! James Hodgkinson je iznašel nov način izdelovanja soli, ki bode povzročil v tej industriji pravo revolucijo. Hodgkinsonov stroj za kuhanje soli obstoji iz treh pokritih in enega nepokritega kotla, katere pa ogreva en sam ogenj. Ognjišče je tako smoteno konstruirano, da avtomatično regulira preprih in moč ognja ter da se hkratu producira vse vrste soli in vse velikosti kristalov. Po starem načinu je bilo treba v ta namen sedem ognjev. Hodgkinsonov aparat producira sol štiri do petkrat lažje kot prejšnji stroji ter požre samo četrti del premoga, ki so ga oni požgali; poleg tega izdeluje, kakor rečeno, vse vrste soli hkratu ter avtomatično izsiplje dogotovljeno sol iz kotlov. Ne zadnja in tudi ne najmanjša prednost novega stroja obstoji tudi v tem, da ne daje nikakega dima. Nek severoamerikanski konsorci je kupil od Hodgkinsona pravice njegove iznajdbe za Združene države; plačal mu je za nje 24 milijonov kron na roko ter mu bode plačeval poleg tega tudi provizije. Tudi Kanadska pacifiška železnica je že kupila pravice na novo iznajdbo, ker ima na svojih zemljiščih veliko solin. Ni dvoma, da bo svojo iznajdbo prodal tudi doma na Angleškem in v ostali Evropi.

Koliko trosijo žene za obleko? V listu za angleške deklice (Girls Own Paper) piše Miss Emily Post o stroških angleških žen za obleke ter pravi, da so izdatki za klobuke narasli v zadnjih letih za 600 odstotkov. Še nedavno je bilo vsaki ženi v takozvani dobri družbi z dvema ali tremi klobuki na sezono ustrezno, dandanes jih mora imeti vsaj dvanajst. En klobuk z novejim perjem stane do 1200 K, par črveljčkov 200 do 380 K, toaleta za v gledališče, na ples ali v večerno družbo, ki je stala nekdanj 1000 K, stane dandanes vsaj 2500 K itd. Žene srednjih let, ki so trosile kot deklice ali mlado poročene žene po 2400 K za obleke na leto, trosijo dandanes po 24.000 K ter še vedno zdihujejo, da se ne morejo pošteno oblačiti.

Milijonar ubil svojo ženo. Na jugu Združenih držav je obdolžen milijonar Blatier, da je ubil svojo ženo, tudi milijonarko, s katero se je poročil pred dobrim letom. Blatier trdi, da on ni usmrtil svoje žene. Dobil je največje smrtno ranjeno ženo, poleg nje je pa stal človek s samokresom, ki je hotel tudi njega usmrtiti. Njegovih klicev na pomoč ni nihče čul, tako da je mogel morilec pobegniti. Policija Blatierju ne veruje, ker ima razmerje z neko pevko, ki ga je silila, da naj se loči od svoje žene. Blatierja je policija že aretirala.

Kdo je iznašel sladoled? Navada, v vročih poletnih mesecih uživati umetno ohlajene pijače, ima svoj prvotni izvor v orijentu, kajti že stari Egipčani so imeli navado, najprej prekuhati pitno vodo ter jo potem v prstenih vrčih izpostaviti preprihu. — V Heladi so prinesli iz visokih gora sneg v vrčih ter ga shranjevali nepokvarjenega v podzemskih shrambah do vročega letnega časa. S pomočjo tega snega so hladili svoje vino, dokler ni došla iz Arabije šega, zmešati z vodo soliter ter tako doseči iste učinke, kakor jih ima led. Ta skrivnost je bila znana tudi potujočim šarlatanom, ki so kazali v srednjem veku na semnjih svoje coprnije ter spreminjali ruže v vino, to je barvano vodo, v led. Pozneje je nekdo iznašel tudi zmrzlo, sol zmešano s snegom, s katero so narejali okusno ledeno limonado, ki je v 17. stoletju osrečevala sladkosnede zahodnih dežel. Za iznajdbo sladoleda, kakoršnega uživamo dandanes, pa se imamo zahvaliti nekemu Prokopu Cultelli, ki je iznašel to krepčilo kot slaščičarski vajenec v Rimu. Sladoled je izpodrinil kmalu ohlajeno limonado, ki je bila ko tedaj razvajanemu svetu edina to-

lažba v pašjih dneh. Cultelli je zapustil svojo domovino ter se naselil v Parizu, glavnem mestu tedanje- ga sveta. Tamkaj je odprl na najživahnejšem trgu, nasproti gledališču, „Cafe Prokope“, ter je kmalu postal bogat mož. Vsakdo je hotel pri njem poskusiti čudežni led, ki se tako lepo raztopi in je tako okusen. Odlični Parizani so se ravnotako drenjali okoli malih marmornatih mizic, kakor došli tuje. Umni slaščičar je znal svojo skrivnost desetletja prikrivati svetu. Še le nek njegov odpuščen pomočnik jo je izdal in od tedaj se je sladoled razširil po vsem širnem svetu.

Koliko se vari piva v Avstriji. Po izkazih finančnega ministrstva se je zvarilo v Avstriji l. 1910 v celem 20.753.841 hl piva broti 19.983.001 hl l. 1909, torej za 762.840 hl več. Po posameznih kronovinah se porazdeli ta svota naslednje: Na Češko 9.783.700 hl, na Moravsko 1.805.460 hl, na Šlezijo 614.850 hl, na Galicijo 1.437.419 hl, na Nižje-Avstrijsko 3.574.333 hl, na Zgornje-Avstrijsko 1.021.066 hl, na Solnograško 428.278 hl, na Štajersko 1.033.338 hl, na Koroško 230.577 hl, na Kranjsko 74.369 hl, na Primorsko 89.624 hl, na Tirolsko in Predarlško 526.996 hl, na Bukovino 125.831 hl. Uvoženega je bilo iz inozemstva leta 1910 skupno 601.053 hl proti 570.324 hl v letu 1909, torej leta 1910 za 30.729 hl več. — Te številke precej jasno govore. Češka in Nižje-Avstrijska na primer varite na leto skupaj več piva kakor vse ostale avstrijske kronovine. Istotako je v teh dveh deželah napredovala pivovarniška industrija za 635.444 hl, dočim so vse ostale avstrijske kronovine skupaj le za 127.396 hl. Jako značilen je ta izkaz tudi na alpske kronovine. Vse, razven Štajerske, so namreč nazadovale. Štajerska je namreč zibelka pivovarniškega kartela, po katerim so trpele vse ostale kronovine.

Blaznost na Angleškem. Angleška vlada je obelodanila v „Blue Book“ članek o razvoju blaznosti na Angleškem. Dočim se je sodilo, da bo znanost kolikor toliko ustavila napredovanje te grozne bolezni, vendar pa dokazujejo uradne številke nasprotno, da temu ni tako. Od leta 1869 do danes je prebivalstvo narastlo za 64.6 odstotkov, toda blaznost je poskočila za 150.4 odstotkov. Leta 1869 je prišlo na vsakih 10 tisoč prebivalcev 23 blaznih, dočim pride dandanes na vsakih 10.000 prebivalcev po 37 blaznih. Vzrok temu je iskati v nezmernem uživanju alkoholnih pijač!

Nevaren obisk. Neka družina v Amsterdamu je pred nekaj dnevi večerjala na verandi, ki je bila v pritličju. Nenadoma je zapazila hišna gosposinja, da ima desetletna hčerka opraviti v kotu z nekim predmetom, ki ga v temi ni bilo mogoče dobro razločiti. Mislija je, da se igra deklica s psom, ki je strahil vrt in dvorščake. Žival, ki se je pustila mirno gladiti od otroka, pa se je nenadoma okrenila, tako da so ostali postali pozorni nanjo. Ob enem so zapazili nenavaden blesk v očeh živali. Strah, ki se je polotil vseh, je bil grozen. Žival je bil tiger, ki je stal pred njimi in ki se je pustil tako mirno gladiti od otroka. Niso verjeli svojim očem, toda ko so si ga natančneje ogledali, ni bilo nobenega dvoma več. Zenske so padle v omedlevico, moški pa so se tiho zmužnili z verande, da ne bi zdražili tigra, poiskali vrvi ter ga zvezali ravno v trenutku, ko so se mu pričele oči skrivnostno bleščeti in se je pripravljala k skoku. Zvezanega so prinesli tigra v varen hlev. In drugega dne so razglasili obisk nenavadnega gosta, in javil se je kot njegov lastnik nek mornar, ki je pripeljal žival s svojega potovanja v inozemstvu. Še le pozno zvečer je opazil, da mu je ušel tiger iz kletke, bržkone da bi si ogledal ljudi in šege na Holandskem. Lahko si predstavljamo strah, v katerem je blodil mornar ponoči okoli, dabi ujel begunca, ki bi bil v stanu povzročiti velika nesrečo. Družina, ki jo je posetil nenavaden gost, si je le težko opomogla od strahu. Najmanj je pač trpel vsled tega dogodka otrok, ki je ves večer gladi s svojimi nežnimi rokami kožo tigru in mu tako za čas ukrotil besnost.

Hmelj.

Kakor zadnji teden prinašamo tudi danes poročilo žateškega hmeljskega trga. Poročilo je iz prvih dni tega meseca in pravi, da se je stanje hmelja res znatno poslabšalo. Trg se je razvil jako slabo. Cene so stale trdno. Zlasti radi pomanjkanja lanskega hmelja se hmeljski trg ni mogel poveljno razvijati.

Lanski letnik žateškega hmelja se je prodajal za 260 K od 50 kilogramov. Največ povpraševanja je za letnike iz leta 1909 in 1908, ki se plačujejo do 110 K od 50 kilogramov. S tujimi hmeljskimi sortami ni bilo velike kupčije.

Dež, ki ga vsi hmeljarji že tako željno pričakujejo, je izostal, vsled česar se je stanje letošnjega hmelja znatno poslabšalo. Vendar pa se lahko upa še na skorajšnji dež, ki bi hmeljsko stanje znatno povzdignil. Pri trajajoči vročini in suši pa bo stanje še slabše, kakor je sedaj.

Tekom prihodnjih dni se bo začela hmeljska žetev posamič, v drugi polovici avgusta pa bo velika žetev.

Kot novo blago je prišla zadnje dni na žateški trg tudi množina 50 stotov ogrskega hmelja, ki se je cenil na 275 K od 50 kilogramov.

Tudi hmeljsko stanje drugih krajev je neverjetno slabo. Zlasti Amerika, ki je pri vsaki žetvi bi-

la navajena računati celo na izdaten izvoz hmelja, bo letos pridelala komaj toliko, da ji še za lastno potrebo ne bo zadostovalo.

Kitajski pregovori.

V svrhu proučevanja duševnega življenja katerega naroda nam služijo pred vsem pregovori. V naslednjem podamo cenjenim čitateljem zbirko kitajskih pregovorov:

Kdor gleda v solnce, mu blišči, kdor posluša grom, ogluši.

Sam sebe se najbolj boj; kajti ti si sam sebi najhujši sovražnik.

Žalostno je, če te kdo sovraži, še žalostnejše pa, ako te kdo zaničuje.

Poštenost se postara, zahrbtnost pa že mlada umre.

S svojimi željami ravnaj tako, kakor s svojimi otroci.

Ravnih dreves je več, kakor ravnih ljudi. Nebesa ne ženejo nikogar v obupnost.

V igri izgine razloček med očetom in sinom. Dobrim sosedom naj se da prednost pred oddaljenim sorodstvom.

Če je denarnica prazna, se vsakdo sramuje njene zamikerne zunanosti. Povrni vsako darilo!

Veliko veselja si lahko kupiš za ceno velikih bolečin.

Vstrajnost, izkušnja, previdnost in upanje so štirje glavni stebri naših življenjskih uspehov.

Dobrega vladarja naj podložni ljubijo kot zimsko solnce in se ga naj boje kakor se boje poletnega solnca.

Znanje diči bolj človeka, kot vse šminkanje. Boljše je bogastvo po ubožtvu, kakor revščina po bogastvu.

Denar se hitro izda, a težko pridobi. Brez velikih gora ni velikih dolin.

Nebesa so že preskrbela, da dobi vsak svoj grob na zemlji.

Poštenost je edini denar, ki velja na celem svetu.

Jed premaga lakoto, učenje pa nevednost. S suhim prstom ne moreš vzdigniti soli.

Vino razje čreva, strast kosti. Od največjega vola zamoreš dobiti samo eno kožo.

Kakor človek je in pije, takšen je njegov jezik. Ovca v tigrovi koži se še vedno boji volka.

Tudi ob lepem vremenu ne pozabi dežnika! Kdor kupuje, česar ne potrebuje, bo kmalu potreboval, česar ne more kupiti.

Hočeš vedeti za pot, vprašaj one, ki hodijo po njem.

Učenjaki govore o knjigah, mesarji o svinjah. Na potapljačev ne metaj kamenja!

Plemeniti mož zahteva od sebe veliko, prostak pa veliko od drugih.

Najsrečnejša je ona hiša, v katero še nista stopila ne upnik, ne zdravnik.

Imej pripravljeno rakev in mož ti ne bode umrl.

Naš vsakdanji kruh je odvisen od nebes. Denar odpre oči i slepecu.

Razdeljeno jabelko ima isti okus kakor celo. Iz indika ne boš nikdar dobil belega platna.

Hočeš doseči veliko, poslužuj se malega. Z mnogimi ljudmi je dobro delati, kakor je z malo ljudmi dobro jesti.

Sapeke šteti je boljše, kakor si umiti obraz. (Sapeke so najmanjši kitajski bakreni novci. Kitajci so namreč bolj materialisti kot idealisti.)

Najhujši ljudje so dostikrat najboljši svetovalci. Ministri in poveljniki se ne dajo sejati. (?)

Če pogine zajec — žaluje lisica. Bogovi ne morejo pomagati onemu, ki pusti, da gre priložnost mimo njega.

Če pade drevo, izgine senca (to je: prilizovalci se umaknejo).

Če pade drevo, bežijo opice. Domači učitelji naj ostanejo doma. (Francosko pravi: „Il faut laweesont linges sale en famille.“)

Shranjen denar okrajša čas, delo ga podaljša. V življenju ti naj bo tujca sočinja, po smrti pa pekel.

To je torej majhna zbirka pristnih kitajskih pregovorov. Tuintam srečamo tudi kak svoj pregovor. To ravno kaže, kako slično je več ali manj naziranje tega ali onega naroda. Iz navedenih pregovorov se da sklepati na marsikaj, kar označuje bodisi notranje, bodisi zunanje življenje kitajskega naroda. Tako lahko pridemo na primer do tega, da so Kitajci jako urdani — lenobi, ker razni pregovori isto odobravajo, kot nekako sredstvo, ki vpliva baje do brodežno na človeka, ker ga reši tega ali onega dela. Pregovore moramo na vsak način šteti med ljudsko slovnost, ker jih je ljudstvo izumilo in iz svojega notranjega in zunanega življenja sklepalo.

Poskusi v c. in kr. garnizijski bolnici v Gradcu so podali: Tudi proti zaprtju bolnikov, ki so navezani na posteljo, so se z naravno Franc Jožef-ovo grenčico dosegli odlični uspehi. Učinek se pojavi brez vsakih neprijetnih bolečin, ali poznejših vplivov, vsled česar se »Franc Jožef-ova« vo-

da od vseh bolnikov rada zavziva.

Trgovski pomočnik in učenec
se spremeta v trgovini mešanega blaga
Anton Velenčak, Velenje.

Hup! Hup! Teremtete! Tempo: 80 km!

to vam je bila vožnja. Vsi smo hripavi, oče krčmar. Priskrbite nam takoj par škatljic sodenskih mineralnih pastil, pa pravih, pristnih Fayeveh, razumete? Čez dve uri zopet odrinemo dalje, do takrat pa mora naša hripavost prenehati. Škatljica Fayeveh pristnih, sodenskih, mineralnih pastil stane K. 1. 25. Generalna reprezentanca za Avstro-Ogrsko W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni dobavitelj Donaj IV-1, Grosse Neugasse 17.

Med. univ.

Dr. Bela Stuhec v Ptuj
odpotuje 7. avgusta za 14 dni.

Delavnica za popravila

obro! Po ceni!

Točna postrežba!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoni Gramofone od 20 do 200 K.

Niklaša remont-ura K 8.50

Pristna srebrna ura 7.-

Original omega ura 18.-

Kuhinjska ura 4.-

Budiljka, niklaša 8.-

Poročni prstani 2.-

Srebrne verižice 9.-

— Večletna jamstva

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447

Maribor, Gosposka ulica 26.

— Popolna zlatinska in srebrna —

Molitvenike, rožne vence, podobice, križe različnih vrst, svetinj iz aluminijuma itd. itd. priporoča
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru ob Dr.

Velika zaloga manufakturnega blaga, kakor platno in razna sakne; jako trpežno blago za loveške, civilne in turistovske obleke se dobi najbolje in najceneje pri terdki

Milica Tomec,

tovarna suknja. Humpolec, Češko.

Ceniki na zahtevo franco.

M. Sabukošek

krojaški mojster v Celju

priporoča svoj

modni salon za gospode,

ki se nahaja v novi posojilnični hiši na Ringu.

Za potovalno sezono.

Kovčeki za potovanje! Vseh vrst ročni kovčeki iz govejega usnja in bogato zalogo usnatih galanterijskih stvari kakor oprav za konje, jahalne potrebščine itd. priporoča

Rudolf Novak, Maribor
jermenar in sedlar — Grajski trg.

Samo lastno izdelovanje.

Preselitev odvetniške pisarne

Odvetnik

dr. Josip Leskovar

uljudno naznanja,

da se nahaja njegova **odvetniška pisarna** od 1. avgusta t. l. dalje na

Grajskem trgu (Burgplatz) št. 2

nad trgovino g. Šepeca.

Vhod Brunnngasse.

Vhod Brunnngasse.

121

Trgovina špecerijskega blaga
Milan Hočevar Celje

Zaloga pražene kave „Au M. kado“.

Priporoča za tekoči čas pod zagotovilo točne in solidne postrežbe:

ruskega in kitajskega čaja, pristnega jamajka ruma, slivovke, brinjeveca, konjaka in raznovrstnih likerjev. Sveže rozine, grozdice, cipele, mandelne, lešnike, orehe, bosanske češplje, strdi itd.

Živinorejem nudim za pitje svinj dobro znanega „Luculus“, mastina in klajno apno. Ob času setve opozarjam p. t. kmetovalce, da se dobi v moji zalogi zanesljiva, kaljiva semena za polja in vrtove.

Tudi priporoča raznovrstne voščene, sveče in druge kadilo in olje.

771

Vage

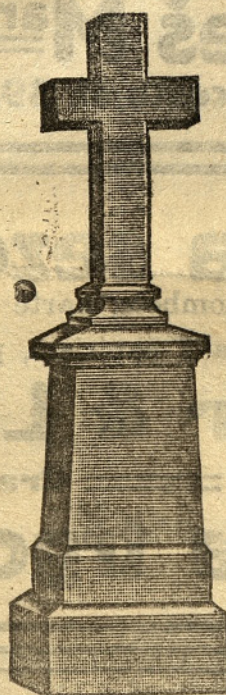
za vagon, voze (mostne), centimalne, skalove, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,

tovarna za vage,

Brno, Zidenice Moravsko.

80 slovenska obrt.

Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.

Žaga, brusi in struže s strojnim obratom. :: Zavod za graviranje črk. :: Izvršuje nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stavbena dela iz tu- in inozemskega materiala. :: Plošče za pohištvo iz raznobarnega marmorja. :: Velika zaloga izdelanih nagrobnih spomenikov. :: Najnižje cene. :: Kulantni plačilni pogoji. :: Naročila se izvršujejo točno. :: Ceniki in stroškovni proračuni brezplačno.

Brzjavke: **Kamnoseška družba :: Celje.**

ROBERT DIEHL

žganjarna
v Celju

priporoča svojo doma žgano
slivovke, trpinovec, vinsko
žganje, brinjevec kakor tudi

štajerski konjak

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na 3 dne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti se pekatno hranilno položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 $\frac{3}{4}$ %, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročilo po 5 $\frac{1}{2}$ %, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven teh praznikov. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prodaje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.

Dobro rodbinsko kavo

prideji že mali dodatek „pravega“ : Francka : s kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. Le vsled svoje nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kakovosti našel je pravi Franck toli priljubljen sprejem v slehernem gospodinjstvu.

Slikar in pleskar

Prevzamem vsa dela dekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravec v Celju
Gospodska ulica 5.

LEKARNARJA A. THIERRY-BALSAM
edino pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varstv. znamko. Obilastno varovan.

Vsako ponarejenj, posnemanje in prodaja kakor drugega balzama s podobnimi znamkami se sodnijsko preganja in strogo kaznuje. — Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri bolečinah v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri influenci, pri želodčnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice, pri slabem teku in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustnih boleznih, pri trganju po udih, pri opeklinah in izpuščajih itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 gr. specialne stekl. K 5-60.

Lekarnarja A. Thierry-a
samo pristno centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovejšega učinka pri ranah, oteklinah, poškodbah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat na pravi operaciji nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 2 dozi staneta 3-60 K.

Naroči se: Lekarna k angelju varihu, ADOLF THIERRY v PREGRADI pri ROGATCU.
Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Veletrgovina s špecerijskim blagom
in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc : Celje

Glavna zaloga Graška cesta 22,
Podružnica: »NARODNI DOM.«

Prazen je izgovor, da se mora blago iskati pri tujcih, ker Vam nudi domača zgoraj imenovana veletrgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano zalogo z vedno svežim blagom, tako, da zamore proti vsaki konkurenci popolnoma ustreči zahtevam cenj. g. trgovcev in prosim za mnogobrojen obisk, o čemur se lahko vsakdo sam prepriča, če tudi z najmanjšim poizkusom.

Velečastitim gospodom duhovnikom ponudim voščene sveče, kakor tudi druge vrste sveč, ter olje in kadilo za cerkve.

V zalogi imam vsakovrstna vrtna in poljska semena zanesljive kaljivosti, ter opozarjam slavno občinstvo za nakup istih, kakor tudi ostalega špecerijskega blaga ter deželnih in drugih pridelkov.

Ia. Zabukovski premog ponudim po K 2-10 za 100 kg pri odjemu celega voza, prosto v hišo postavljen v Celju, drugam po dogovoru.

Kupim tudi vsako množino deželnih pridelkov, kakor: žita, fižola, orehov itd., ter rabljene solnate in druge vrste, petrolejske in oljate sode.

Pisarna naročila se izvršujejo z obratno pošto. 479

Pijte samo Tolstovrško slatino.

Naroči se v Tolstem vrhu, Guštanj, Koroško.

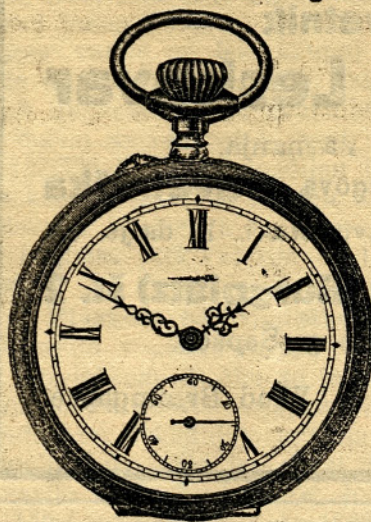
Trgovina s cementom in stavbenimi izdelki

Ferdinand Rogač

Maribor, Fabriksgasse št. 11

priporoča svojo mnogovrstno zalogo cementnih cevi, stopnic, korit, kakor vseh drugih cementnih izdelkov. — Dalje: kamnatih cevi, motlarske plošče itd. Sprejmejo se druga cementna dela v izvršitev. Plošče za tlakovanje, korita za napajati po najnižjih cenah.

Slovenci pozor!

Vam ni potrebno naročiti pri tujih tvrdkah, ker pri domačem slovenskem urarju dobite vse in dobro blago.

Zahtevajte poseben cenik za birmo.

Gramofones slov. ploščami iz najboljših tovarn.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39.

Zdravilišče TOPLICE

na Kranjskem belokrajnska železnična postaja Straža-Toplice.

Akratotherme 36° C; zdravi se z kopelmi in z pitjem vode; izredno uspešno proti protinu, revmatizmu, ischias, nevralgiji, raznim ženskim boleznim. Velik kopalni bačen, posebne kopeli in močvirne kopeli. Jako udobno opremljene tujske, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Dobra in vredna restavracija.

Sezona od 1. majnisa do 1. oktobra.

Prospekti in navodila se dobijo brezplačno pri upravitelstvu kopalništva.

Kje se kupi dobro, po ceni in fino obuvalo? Edino le v največji celjski izdelovalnici in zalogi čevljev pri

Štefanu Strašek, Kovaška ulica 3.

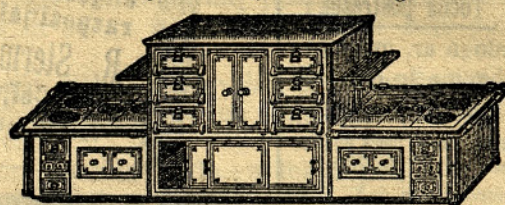
Velika izbira finih moških čevljev na zadrgo, kakor tudi čevljev za ženske in otroke. Velika zaloga različnih sandal in knajpovskih čevljev, kakor tudi čevljev za tenis.

Z spoštovanjem

Štefan Strašek, Celje.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj »Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Poletna sezona

Nahrbtnike za turiste, planinske dopisnice, konfeti, serpentine, lampijoni, tombola, karte za veselice po najnižjih cenah.

Veletrgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem, tiskovinami.

Goričar & Leskovšek v Celju

Graška ulica št. 7 in

Zvezna trgovina (Goričar & Leskovšek)
Rotovška ulica 2, Celje.

Edina štaj. narodna steklaraka trgovina
448 na debelo in na drobno

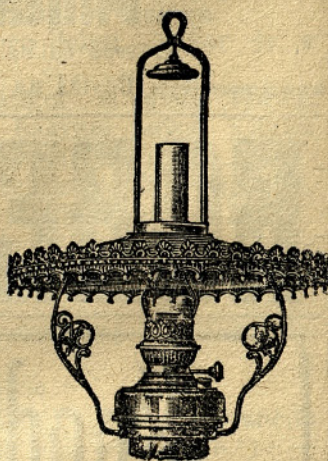
Franc Strupi : Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svoje bogate zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

Na voljo je tudi in točna postrežba.

LJUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga

z neomejeno zavezo

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta št. 9, I. nadstropje

obrestuje

hranilne vloge po 4 1/2%, brez odbitka rentnega davka. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo. Daje vložnikom na dom brezplačno hranilne nabiralnike. Sprejema po sejemem sklepu vloge na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne vzdiga.

uraduje

vsak torek in petek dopoldne. Prošnje se sprejemajo in posnela se dajejo vsak dan, izjemši praznike, dopoldne od 8. do 12. ter od 3. do 6. ure popoldne. Za vplačila po pošti se dajejo zastoj poštno-hranilnične položnice, št. 92465. Telefon ima št. 8. Za brojave zadostuje naslov: Ljudska posojilnica Celje.

posojuje

na zemljišča po 5% do 5 1/2% z amortizacijo ali brez nje, na zastavo vrednostnih listin in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Konvertuje vknjižene dolgove pri drugih zavodih in izterjuje svojim članom njih terjatve. Prošnje in listine za vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le koleke.